

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS KONTROLĖ

VALSTYBINIO AUDITO ATASKAITA DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠVIETIMO IR MOKSLO MINISTERIJOJE ATLIKTO FINANSINIO (TEISĖTUMO) AUDITO REZULTATŲ

2010 m. gegužės 26 d. Nr. FA-P-50-4-36
Vilnius

Auditas atliktas, vykdant
5-ojo audito departamento direktorės Daivos Bakutienės
2009-06-10 pavedimą Nr. P-50-4

Auditą atliko valstybinių auditorių grupė:
Eglė Merkininkienė (grupės vadovė)
Joalita Katiniene
Kristina Česaitienė
Rasa Domarkienė

Auditas pradėtas 2009-06-10
Auditas baigtas 2010-05-26

Su valstybinio audito ataskaita galima susipažinti
Valstybės kontrolės interneto puslapyje
adresu www.vkontrole.lt

TURINYS

Įžanga	3
Audito apimtis ir metodai	4
Pastebėjimai, išvados, rekomendacijos	6
1. Pastebėjimai, turėję įtakos finansinėms ataskaitoms	6
1.1. Dėl biudžeto asignavimų naudojimo ir išlaidų apskaitos	6
1.1.1. Pavedimams skirtos lėšos	6
1.1.2. Pagal ekonominės klasifikacijos straipsnius	8
1.2. Dėl turto apskaitos	12
1.3. Dėl pajamų ir piniginių lėšų apskaitos	14
1.4. Kiti pastebėjimai dėl apskaitos pavaldžiose įstaigose	20
2. Valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumas	23
3. Vidaus kontrolės sistemos įvertinimas	28
4. Kiti pastebėjimai	29
4.1. Dėl mokslo ir švietimo įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo	29
4.2. Dėl lėšų naudojimo kitiems tikslams ir nepagrįstų įsipareigojimų	32
5. Rekomendacijos	35
Priedai	38

IŽANGA

Valstybinis finansinis (teisėtumo) auditas atliktas Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės 5-ojo audito departamento direktorės Daivos Bakutienės 2009 m. birželio 10 d. pavedimu Nr. P-50-4. Auditą atliko vyriausioji valstybinė auditorė Eglė Merkininkienė (grupės vadovė), vyriausioji valstybinė auditorė Joalita Katinienė, vyresnioji valstybinė auditorė Kristina Česaitienė, valstybinė auditorė Rasa Domarkienė, dalyvaujant 5-ojo audito departamento direktoriaus pavaduotojai Vidai Atraškienei ir vyriausiajai specialistei (teisininkei) Rasai Gabrilavičienei.

Audito tikslas – įvertinti:

- valstybės biudžeto asignavimų 2009 metų poreikio planavimą teisėtumo požiūriu;
- audituojamo subjekto 2009 metų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių ir (ar) kitų ataskaitų duomenis ir pareikšti nepriklausomą nuomonę;
- valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumą ir pareikšti nepriklausomą nuomonę;
- valstybės lėšų ir turto valdymą, naudojimą, disponavimą jais ekonomiškumo ir viešojo intereso gynimo požiūriais.

Audituojamas subjektas – Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija yra Lietuvos Respublikos vykdomosios valdžios institucija, vykdanči įstatymų ir kitų teisės aktų jai pavestas švietimo, mokslo ir studijų sričių valstybės valdymo funkcijas ir įgyvendinanti šių sričių valstybės politiką. Adresas: A. Volano g. 2/7, Vilnius, įstaigos kodas – 188603091. Švietimo ir mokslo ministerijos steigėjas – Lietuvos Respublikos Vyriausybė.

Audituojamu laikotarpiu Švietimo ir mokslo ministerijai vadovavo ministras Gintaras Steponavičius, vyriausiąja finansininke dirbo Kristina Želudevičienė.

Audituojamas laikotarpis – 2009 metai.

Audito ataskaitoje pateikti tik audito metu atlikti ir nustatyti dalykai, o nepriklausoma nuomonė apie Švietimo ir mokslo ministerijos 2009 metų finansines ataskaitas, valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumą ir jų naudojimą įstatymų nustatytiems tikslams pareiškama audito išvadoje.

AUDITO APIMTIS IR METODAI

Audito metu buvo vertinamos Švietimo ir mokslo ministerijos 2009 metų finansinės ataskaitos:

- Išlaidų sąmatų vykdymo 2009 m. gruodžio 31 d. balansas (forma Nr. 1);
- Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2009 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. 2);
- Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto 2009 m. apyskaita (forma Nr. 3);
- Atsargų ir trumpalaikio materialiojo turto 2009 m. apyskaita (forma Nr. 4);
- Biudžetinių įstaigų bei valstybinių mokslo ir studijų pajamų įmokų į biudžetą 2009 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. 5);
- Debetinio ir kreditinio įsiskolinimo 2009 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. 6);
- Finansinio turto 2009 m. apyskaita (forma Nr. 7);
- Atsiskaitymų už ilgalaikio materialiojo turto nuomą 2009 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. 8);
- Valstybės lėšų, skirtų kapitalo investicijoms finansuoti, panaudojimo pagal asignavimų valdytojus ir investicijų projektus 2010 m. sausio 1 d. ataskaita (forma Nr. B-11).

Audituojamu laikotarpiu ministerija ir jai pavaldžios 96 įstaigos vykdė penkias programas, kurioms vykdyti patvirtinta 1 238 361,0 tūkst. Lt, gauta 817 634,4 tūkst. Lt, panaudota 817 612,4 tūkst. Lt. Išlaidų sąmatų vykdymo 2009 m. gruodžio 31 d. balanso aktyvo (pasyvo) sąskaitų likučių suma – 1 282 899,3 tūkst. Lt.

Finansinis (teisėtumo) auditas atliktas pagal Valstybinio audito reikalavimus¹.

Auditas atliktas siekiant gauti pakankamą užtikrinimą, jog finansinėse ataskaitose nėra reikšmingų iškraipymų ir valstybės lėšos ir turtas valdomi, naudojami ir disponuojama jais teisėtai. Visiškas užtikrinimas neįmanomas dėl įgimtų vidaus kontrolės apribojimų ir to fakto, kad netikrinome visų (100 proc.) ūkinių operacijų, ūkinių įvykių ir sudarytų sandorių.

Auditui taikyti du kiekybinio reikšmingumo lygiai:

- 0,5 proc. (4 088 tūkst. Lt) visų kasinių išlaidų, nurodytų suvestinėje Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2009 m. gruodžio 31 d. ataskaitoje (forma Nr. 2);
- 0,5 proc. (6 414 tūkst. Lt) sąskaitų likučių sumos, nurodytos Išlaidų sąmatų vykdymo 2009 m. gruodžio 31 d. balanse (forma Nr. 1).

¹ Lietuvos Respublikos valstybės kontrolieriaus 2002-02-21 įsakymas Nr. V-26 „Dėl valstybinio audito reikalavimų patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais).

Šie nustatyti reikšmingumo lygiai yra didžiausia priimtina klaidų suma, naudojama vertinant, ar nustatytos pavienės klaidos arba jų visuma rodo, kad finansinės ataskaitos visais reikšmingais atžvilgiais yra teisingos. Be to, vertintas kokybinis nustatytų klaidų reikšmingumas.

Audito metu, siekiant gauti įrodymų, reikalingų audito tikslams pasiekti, atlikta:

- išsami rizikos analizė audito planavimo etape, kuri leido panaudoti rizika ir reikšmingumu pagrįstą audito metodiką, audito darbą sutelkiant didžiausiose rizikos srityse;
- susipažinta su vidaus kontrolės aplinka ir procedūromis;
- tvarkų, taisyklių, įsakymų ir kt. dokumentų peržiūra;
- ūkinių operacijų ir buhalterinių sąskaitų likučių išsamios ir analitinės audito procedūros (savarankiškos audito procedūros).

Svarbiausiose audito srityse (darbo užmokestis ir socialinio draudimo įmokos, prekių ir paslaugų naudojimo išlaidos, ilgalaikis turtas, pinigai, finansinis turtas, pajamos ir kompensuoti nuompinigiai) buvo atliktos didelės apimties savarankiškos audito procedūros. Joms atlikti buvo atrinkti audito pavyzdžiai, kurie geriausiai reprezentavo visumą. Kitose srityse buvo atliktos mažos apimties savarankiškos audito procedūros.

Audito įrodymai buvo gauti taikant skaičiavimo, patikrinimo, paklausimo ir analitinės audito procedūras, taip pat dalyvaujant turto inventorizacijoje stebėtojo teisėmis, naudojant trečiųjų šalių pateiktą informaciją (suderinimo aktus).

Atliktos audito procedūros Valstybės kontrolės 2009 m. valstybinio audito programoje numatytose sisteminėse tyrimo srityse:

- specialiųjų programų pajamos;
- darbo užmokesčio ir socialinio draudimo išlaidoms naudojamos lėšos, išskyrus išlaidas pagal 2.1 ir 2.7 ekonominės klasifikacijos kodus;
- viešojo sektoriaus išlaidų optimizavimas;
- išlaidų Valstybės investicijų programos projektams efektyvumo ir teisėtumo vertinimas.

Įvertintas valstybės biudžeto asignavimų 2010 metų išlaidoms ir nefinansiniam turtui įsigyti poreikio planavimas teisėtumo požiūriu.

Audito metu surinkta pakankamai įrodymų nepriklausomai finansinio (teisėtumo) audito nuomonei pareikšti.

Valstybinio audito ataskaitoje vartojami trumpiniai nurodyti ataskaitos 1 priedo 5 lentelėje.

PASTEBĖJIMAI, IŠVADOS, REKOMENDACIJOS

1. Pastebėjimai, turėję įtakos finansinėms ataskaitoms

1.1. Dėl biudžeto asignavimų naudojimo ir išlaidų apskaitos

1.1.1. Pavedimams skirtos lėšos

Pavedimų gavėjai, atsiskaitydami ministerijai už biudžeto lėšų panaudojimą, nepagrindė arba netinkamai pagrindė 3 084,5 tūkst. Lt faktinių išlaidų, nurodytų pateiktose Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo ataskaitose (formose Nr. 2) ar pavedimo įvykdymo ataskaitose. Ministerija, skirdama lėšas pavedimams vykdyti, nepareikalavo iš pavedimų gavėjų tinkamai atsiskaityti už biudžeto lėšų panaudojimą, pagrįsti patirtas išlaidas apskaitos dokumentais.

- Aukštosios mokyklos ir mokslinių tyrimų institutai nepagrindė 128,5 tūkst. Lt, skirtų Lituanistikos (baltistikos) studijų ir mokslinių tyrimų skatinimo užsienio šalių mokslo ir studijų institucijose programos projektų vykdymui, panaudojimo, nes nepateikė pavedimo įvykdymo ataskaitų ar kitų patvirtinančių dokumentų (lėšų naudojimo sutartyse pavedimų gavėjams nurodyta pateikti tik dalykines ataskaitas).
- Savivaldybių administracijos nepagrindė 679,4 tūkst. Lt lėšų, panaudotų eksperimentinio etatinio mokytojų darbo užmokesčio mokėjimui, ikimokyklinio ugdymo auklėtojo ir priešmokyklinio ugdymo pedagogo etatų steigimui ikimokyklinio ugdymo ir bendrojo lavinimo mokyklose. Ataskaitose nurodė pervestų lėšų mokykloms mokėjimo pavedimų numerius, o ne išlaidas pagrindžiančius buhalterinės apskaitos dokumentus.
- Aukštosios mokyklos (pvz.: Šiaulių ir Vilniaus Gedimino technikos universitetai) nepagrindė 125,6 tūkst. Lt, panaudotų LITNET programos vykdymui. Pavedimo įvykdymo ataskaitose nurodė, kad lėšos panaudotos „pagal universiteto raštus“, nurodė „atstatymų tarp sąskaitų“ mokėjimo pavedimus arba išankstines sąskaitas, o ne išlaidas pagrindžiančius buhalterinės apskaitos dokumentus.
- Religinės bendruomenės ar bendrijos mokyklos (VŠĮ Pranciškonų gimnazija, Vilniaus jėzuitų gimnazija, VŠĮ Jėzuitų gimnazija) nepagrindė 2 151 tūkst. Lt lėšų, skirtų šių mokyklų ūkio išlaidoms, panaudojimo, nes ataskaitose nenurodė išlaidas pagrindžiančių dokumentų arba nedetalizavo konkrečioms išlaidoms (darbo užmokesčiui, šildymui, elektros energijai ir pan.) panaudotų lėšų.

Ministerija pavaldžioms įstaigoms – Lietuvos jaunimo turizmo ir Švietimo aprūpinimo centrams – suteikė teisę skirti lėšas pavedimų gavėjams įvairiems pavedimams vykdyti.

Pavedimų gavėjai, atsiskaitydami Lietuvos jaunimo turizmo centrui už biudžeto lėšų panaudojimą pavedimams vykdyti, nepagrindė 2 186,2 tūkst. Lt faktinių išlaidų, nes nepateikė išlaidas pagrindžiančių apskaitos dokumentų arba pateikė neišsamią informaciją.

Savivaldybių administracijos ir kiti projektų vykdytojai nepagrindė 885,7 tūkst. Lt vaikų ir jaunimo socializacijos (11.1.3.1.7 priemonė) bei pilietinio ir tautinio ugdymo (11.1.4.1.8 priemonė) projektų vykdymo faktinių išlaidų, nes iki 2010 m. sausio 25 d. nepateikė išlaidas pagrindžiančių buhalterinės apskaitos dokumentų – biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo ataskaitų (toliau – F2) arba pavedimų įvykdymo ataskaitų (toliau – PIA) (pvz.: 11.1.3.1.7 priemonė – Alytaus miesto sav. nepateikė PIA, Vilniaus miesto sav. nepateikė

F2 ir PĮA, Kretingos r. savivaldybė PĮA nurodė mažesnę patirtų išlaidų sumą negu F2; 11.1.4.1.8 priemonė – Vilniaus miesto ir Mažeikių r. savivaldybės nepateikė PĮA).

Kai kurie pavedimų gavėjai, atsiskaitydami Lietuvos jaunimo turizmo centrui už panaudotas lėšas, netinkamai pagrindė 1 300,5 tūkst. Lt faktinių išlaidų, nes kai kuriose pavedimo įvykdymo ataskaitose nenurodė patvirtinančių dokumentų ir kokioms prekėms ar paslaugoms įsigyti buvo panaudotos lėšos (pvz.: 11.1.3.1.7 priemonė – Jonavos r., Kauno miesto, Kėdainių r., Klaipėdos miesto savivaldybių ir kitos pavedimo įvykdymo ataskaitos, 11.1.4.1.8 priemonė – Kauno, Panevėžio miestų, Kėdainių, Tauragės rajonų savivaldybių ir kitos pavedimo įvykdymo ataskaitos).

Pavedimų gavėjai, atsiskaitydami Švietimo aprūpinimo centrui už biudžeto lėšų panaudojimą pavedimams vykdyti, nepagrindė 252,8 tūkst. Lt faktinių išlaidų, nes nenurodė išlaidas pagrindžiančių apskaitos dokumentų arba pateikė neišsamią informaciją.

Savivaldybių administracijos, atsiskaitydamos Švietimo aprūpinimo centrui už panaudotas lėšas, netinkamai pagrindė 252,8 tūkst. Lt faktinių išlaidų, nes kai kuriose pavedimo įvykdymo ataskaitose (pvz.: Jurbarko raj. Veliuonos A. ir J. Uškų vidurinės mokyklos, Skirsnemunės J. Baltrušaičio pagrindinės mokyklos) nenurodė, kokioms priemonėms įsigyti panaudojo lėšas, nenurodė patvirtinančių dokumentų ir įsigytų priemonių (pvz., Vilniaus miesto sav. administracijos pateikta pavedimo įvykdymo ataskaita).

Mažeikių raj. savivaldybės administracija (lopšelis-darželis „Delfinas“) dalį Švietimo aprūpinimo centro pavedimui vykdyti skirtų lėšų (3,3 tūkst. Lt) panaudojo ne pagal paskirtį – įsigijo kopijavimo aparatą TOSHIBA ir restauravo judesiu lavinimo įrenginį. Šios priemonės ir darbai nenumatyti švietimo ir mokslo ministro 2003-10-15 įsakymu Nr. ISAK-1434 patvirtintame galimų įsigyti priešmokyklinio ugdymo priemonių sąrašė.

Nustatyti dalykai rodo, kad ministerija ir pavaldžios įstaigos neužtikrino Buhalterinės apskaitos įstatymo² 12 straipsnio 1 ir 2 d. nuostatų, kad visi ūkiniai įvykiai ir operacijos turi būti pagrįsti apskaitos dokumentais, vykdymo ir nenustatė pakankamų kontrolės procedūrų, kurios užtikrintų, kad skirtos lėšos būtų tinkamai panaudotos pavedime numatytiems tikslams įgyvendinti, ir nepareikalavo, kad pavedimų gavėjai tinkamai atsiskaitytų už panaudotas lėšas ir pagrįstų patirtas išlaidas.

Dėl to, kad nebuvo pateikti tinkami išlaidas patvirtinantys dokumentai ministerijai (3 084,5 tūkst. Lt), Lietuvos jaunimo turizmo centrui (2 186,2 tūkst. Lt) ir Švietimo aprūpinimo centrui (252,8 tūkst. Lt), negalime patvirtinti, kad iš 2009 m. suvestinėje Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo ataskaitoje pateiktų 795 811,3 tūkst. Lt faktinių išlaidų tikrai patirta 5 523,5 tūkst. Lt išlaidų vykdant pavedimus, ir negalime įvertinti, ar biudžeto asignavimai panaudoti pagal paskirtį, nes 1 014,2 tūkst. Lt faktinių išlaidų nurodyta neturint jas pateisinančių dokumentų ir 4 509,3 tūkst. Lt faktinių išlaidų pagrįstos neišsamiais ar netinkamais apskaitos dokumentais.

Mažeikių raj. savivaldybės administracija 3,3 tūkst. Lt pavedimui vykdyti skirtų lėšų panaudojo ne pagal paskirtį, o nenumatytoms priemonėms įsigyti.

² Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymas, 2001-11-06 Nr. IX-574.

Ministerija ir pavaldžios įstaigos, skirdamos lėšas pavedimams vykdyti, nekontroliavo, kad pavedimų gavėjai tinkamai atsiskaitytų už panaudotas biudžeto lėšas.

1.1.2. Pagal ekonominės klasifikacijos straipsnius

Ministerija netinkamai suplanavo dalį biudžeto asignavimų, panaudojo juos ne pagal nustatytą paskirtį, o išlaidas apskaitė pagal netinkamus ekonominės klasifikacijos straipsnius. Pažeidė Biudžeto sandaros įstatymo³ 5 straipsnio 1 dalies 1 punktą ir nesilaikė Valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikacijos⁴, nes:

- biudžeto asignavimus, skirtus darbo užmokesčiui ir socialinio draudimo įmokoms (5 191,2 tūkst. Lt), panaudojo ne ministerijos darbuotojų darbo užmokesčiui mokėti:

- ❖ pagal lėšų naudojimo sutartis skyrė juos kitoms įstaigoms – Švietimo mainų paramos fondui, Europos socialinio fondo agentūrai, Vilkaviškio vyskupijos Krikščioniškosios kultūros centrui – sumokėti už jų darbuotojų darbą;
- ❖ pervedė Žemės ūkio ir Pramonės, prekybos ir amatų rūmams – sumokėti už kvalifikacijos egzaminų komisijų narių darbą.

Patirtas išlaidas klaidingai apskaitė darbo užmokesčio (3 965,4 tūkst. Lt) ir socialinio draudimo įmokų (1225,8 tūkst. Lt) ekonominės klasifikacijos straipsniuose;

- dalį biudžeto asignavimų (142 tūkst. Lt), skirtų pervesti nepavaldžioms įstaigoms ir kitiems subjektams pavedimams vykdyti, panaudojo paslaugų pirkimo išlaidoms dengti pagal sudarytas paslaugų sutartis su visuomenine organizacija „Gelbėkit vaikus“, viešosiomis įstaigomis Šalčininkų švietimo ir informavimo centru ir „Lietuvos Junior Achievement“. Patirtas išlaidas klaidingai apskaitė pavedimų lėšų (2.2.1.1.1.31), o ne kitų paslaugų (2.2.1.1.1.30) straipsnyje;
- asignavimus (451 tūkst. Lt), skirtus biudžetinėms įstaigoms ir kitiems subjektams, vykdančioms viešojo administravimo funkcijas, pavedimams vykdyti (2.2.1.1.1.31 straipsnis), panaudojo mokslo ir studijų institucijų jaunimo organizacijų sporto, moksliniams, meniniams ir visuomeniniams renginiams (10.6 programos 1.1.10 priemonė) bei studentų atstovybių sąjungų (t.y. ne valstybinių institucijų ar įstaigų) renginiams finansuoti (10.6 programos 1.1.11 priemonė). Patirtas išlaidas klaidingai apskaitė pavedimų lėšų (2.2.1.1.1.31) straipsnyje, o ne kitų einamųjų tikslų (2.8.1.1.1.2) straipsnyje (pagal Finansų ministerijos pateiktą išaiškinimą).

Pažymime, kad minėta problema dėl netinkamo asignavimų naudojimo ir išlaidų apskaitos ministerijai buvo nurodyta 2008 m. valstybinio audito ataskaitoje.

³ Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas, 2003-12-23 Nr. IX-1946.

⁴ Valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikacija (patvirtinta finansų ministro 2005-09-29 įsakymu Nr. 1K-280).

Ministerija biudžeto asignavimus (iš viso 5 784,2 tūkst. Lt) naudojo ne pagal nustatytą paskirtį – pažeidė Biudžeto sandaros įstatymą. Dėl netinkamos patirtų išlaidų apskaitos suvestinėje Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2009 m. gruodžio 31 d. ataskaitoje (formoje Nr. 2) kasinės ir faktinės išlaidos nurodytos klaidingai: darbo užmokesčio ir socialinio draudimo įmokų (2.1 straipsnis) 5 191,2 tūkst. Lt didesnės, o kitų straipsnių – ta pačia suma mažesnės, asignavimų valdytojo lėšų, pervedamų nepavaldžioms įstaigoms ir kitiems subjektams pavedimams vykdyti (2.2.1.1.1.31 straipsnis) – 593 tūkst. Lt didesnės, kitų paslaugų (2.2.1.1.1.30 straipsnis) – 142 tūkst. Lt mažesnės, kitų einamųjų tikslų (2.8.1.1.1.2 straipsnis) – 451 tūkst. Lt mažesnės.

Ministerija pavaldžiai įstaigai Lietuvos jaunimo turizmo centrui netinkamai skyrė 3 479 tūkst. Lt biudžeto asignavimų, nesivadovaudama Valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikacija. Lėšos skirtos pavedimams vykdyti, nors turėjo būti skirtos įmonėms ir ne pelno institucijoms, siekiant padengti jų veiklos išlaidas, tai yra konkursus laimėjusiems Vaikų ir jaunimo socializacijos bei Pilietinio ir tautinio ugdymo projektams įgyvendinti. Lietuvos jaunimo turizmo centras netinkamai apskaitė projektų vykdymui patirtas išlaidas.

Vadovaujantis Finansų ministerijos raštu, tikslinės paskirties negražintinos lėšos, skirtos konkrečiai veiklai ar funkcijoms finansuoti, pervedamos įmonėms ir ne pelno institucijoms siekiant visiškai ar iš dalies padengti jų veiklos išlaidas, turėtų būti planuojamos ir nurodomos apskaitoje pagal valstybės ir savivaldybių biudžetų išlaidų ekonominės klasifikacijos kodą 2.8.1.1.1.2 „Kitiems einamiesiems tikslams“.

Lietuvos jaunimo turizmo centras asignavimus, skirtus biudžetinėms įstaigoms ir kitiems subjektams, vykdančioms viešojo administravimo funkcijas, pavedimams vykdyti (2.2.1.1.1.31 straipsnis), panaudojo viešųjų įstaigų, uždarytų akcinių bendrovių, asociacijų vaikų ir jaunimo socializacijos bei pilietinio ir tautinio ugdymo projektams įgyvendinti, o patirtas išlaidas apskaitė pavedimų lėšų (2.2.1.1.1.31) išlaidų straipsnyje.

Vienos paskirties asignavimus patvirtinus kitos paskirties ekonominės klasifikacijos straipsnyje, klaidingai nurodytos patirtos išlaidos. Taip suvestinėje Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2009-12-31 ataskaitoje (forma Nr. 2) pavedimų lėšų (2.2.1.1.1.31 straipsnis) kasinės ir faktinės išlaidos nurodytos 3 479 tūkst. Lt didesnės, o kitų einamųjų tikslų (2.8.1.1.1.2 straipsnis) išlaidos – šia suma mažesnės.

Ministerijai pavaldus Nacionalinis egzaminų centras sudarė sutartis ir skyrė 5,9 tūkst. Lt biudžeto asignavimų kitoms ministerijai pavaldžioms įstaigoms (Šalčininkų Lietuvos tūkstantmečio gimnazijai, M. K. Čiurlionio menų mokyklai, Vilniaus vidurinei mokyklai „Lietuvių namai“). Asignavimai skirti šių įstaigų darbuotojų – egzaminų vertintojų – darbo užmokesčiui (5,3 tūkst. Lt) ir komandiruočių išlaidoms (0,6 tūkst. Lt) padengti. Skirdamas lėšas centras klaidingai nurodė pavedimų lėšų (2.2.1.1.1.31) išlaidų straipsnį ir patirtas išlaidas apskaitė netinkamame ekonominės

klasifikacijos straipsnyje, taigi nesivadovavo Valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikacija.

Toks lėšų skyrimas prieštarauja Biudžeto sandaros įstatymo 5 str. 1 ir 3 d., kad biudžeto asignavimų valdytojai privalo paskirstyti jiems skirtas biudžeto lėšas pavaldžioms įstaigoms programoms vykdyti ir tvirtinti pavaldžių įstaigų programų sąmatas.

Nacionalinis egzaminų centras viršijo savo įgaliojimus prisiimdamas Biudžeto sandaros įstatyme asignavimų valdytojams nustatytas funkcijas ir skirdamas lėšas kitoms ministerijai pavaldžioms įstaigoms.

Dėl klaidingos išlaidų, pervestų pavaldžioms įstaigoms apmokėti egzaminų vertintojų atlyginimus, apskaitos suvestinėje Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2009 m. gruodžio 31 d. ataskaitoje (formoje Nr. 2) pavedimų lėšų (2.2.1.1.1.31 str.) kasinės ir faktinės išlaidos 5,9 tūkst. Lt didesnės, darbo užmokesčio ir socialinio draudimo (2.1.1 str.) išlaidos 5,3 tūkst. Lt mažesnės, komandiruočių (2.2.1.1.1.11 str.) – 0,6 tūkst. Lt mažesnės.

Ministerijai pavaldžios įstaigos (žr. 1 priedo 2 lentelė, 5–10 eilutės) asignavimus naudojo ne pagal asignavimų valdytojo patvirtintą sąmatą, o išlaidas klaidingai apskaitė pagal ekonominės klasifikacijos straipsnius – taigi pažeidė Biudžetinių įstaigų įstatymo⁵ 8 str. 5 d. ir nesilaikė Valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikacijos⁶:

- biudžeto asignavimus, skirtus darbo užmokesčiui ir socialinio draudimo įmokoms, panaudojo socialinės paramos išlaidoms (Lietuvos mokinių ir studentų sporto centro, Vilkijos žemės ūkio mokyklos darbuotojų išėtinėms išmokoms) dengti; Varėnos technologijos ir verslo mokyklos sudarytų autorių ir paslaugų sutarčių apmokėjimo išlaidoms dengti; kvalifikacijos egzaminų komisijų narių darbu apmokėti pagal sutartį su Vilniaus prekybos, pramonės ir amatų rūmais; Vilniaus kolegijos studentų praktikos vadovų darbu apmokėti pagal paslaugų sutartis su įvairioms švietimo ir sveikatos priežiūros įstaigoms, t.y. ne įstaigos darbuotojų darbo užmokesčiui (žr. 1 priedo 2 lentelės 5 eilutę);
- dalį socialinės paramos išlaidoms skirtų asignavimų panaudojo Lietuvos jaunųjų gamtininkų centro, Varėnos technologijos ir verslo mokyklos darbuotojų darbo užmokesčio ir socialinio draudimo išlaidoms dengti (žr. 1 priedo 2 lentelės 6 eilutę);
- dalį biudžeto asignavimų, skirtų kitoms paslaugoms, panaudojo samdomų ekspertų (už vidurinio ugdymo bendrųjų programų projektų koregavimo ir parengimo ekspertų paslaugas) ar konsultantų apmokėjimui, įstaigos darbuotojų komandiruočių, spaudinių, kitų prekių, ilgalaikio materialiojo turto remonto išlaidoms, darbdavių socialinės paramos išlaidoms dengti ir netinkamai apskaitė kitų paslaugų (2.2.1.1.1.30) straipsnyje. Negalėjome patikrinti visų kitų prekių įsigijimo atvejų, naudojant kitoms paslaugoms skirtus asignavimus, todėl negalėjome nustatyti, kiek išlaidų Lietuvos mokinių ir studentų sporto centras parodė netinkamuose ekonominės klasifikacijos (2.2.1.1.1.10, 2.2.1.1.1.30) straipsniuose (žr. 1 priedo 2 lentelės 7 eilutę);
- biudžeto asignavimus, skirtus ilgalaikio materialiojo turto einamajam remontui (419,1 tūkst. Lt), panaudojo ilgalaikio materialiojo turto kūrimo ir įsigijimo (Vilniaus kolegijos bendrabučio Giedraičių g. 81 rekonstrukcijos) išlaidoms dengti (žr. 1 priedo 2 lentelės 8 eilutę);

⁵ Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų įstatymas, 1995-12-05 Nr. I-1113 (2004-11-04 įstatymo Nr. IX-2536 redakcija).

⁶ Valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikacija, patvirtinta finansų ministro 2003-07-03 įsakymu Nr. 1K-184.

- Vilniaus kurčiųjų ir neprisigirdinčių reabilitacinis profesinio mokymo centras dalį asignavimų naudojo ir išlaidas apskaitė nepatikslinęs asignavimų valdytojo patvirtintos sąmatos, atsižvelgiant į realų išlaidų poreikį (žr. 1 priedo 2 lentelės 10 eilutę).

Pavaldžios įstaigos dalį gautų asignavimų panaudojo ir patirtas išlaidas apskaitė pažeisdamos Lietuvos Respublikos teisės aktus, todėl suvestinėje Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2009 m. gruodžio 31 d. ataskaitoje (forma Nr. 2) darbo užmokesčio ir socialinio draudimo (2.1 straipsniai) kasinės išlaidos nurodytos 358,5 tūkst. Lt didesnės, faktinės išlaidos – 366,7 tūkst. Lt didesnės, prekių ir paslaugų naudojimo (2.2 straipsniai) kasinės išlaidos – iš viso 95,3 tūkst. Lt didesnės, faktinės išlaidos – iš viso 86,4 tūkst. Lt didesnės (detaliau pagal straipsnius žiūrėti 1 priedo 3 lentelę), socialinių išmokų (2.7 straipsniai) kasinės išlaidos – 34,6 tūkst. Lt mažesnės, faktinės išlaidos – 34 tūkst. Lt mažesnės, materialiojo turto įsigijimo (3.1 straipsniai) kasinės ir faktinės išlaidos – 419,1 tūkst. Lt mažesnės. Taip pat dėl klaidingos prekių ir paslaugų naudojimo išlaidų apskaitos Lietuvos mokinių ir studentų sporto centre negalime patvirtinti suvestinėje Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo ataskaitoje (forma Nr. 2) nurodytų atitinkamų išlaidų straipsnių (2.2.1.1.1.10, 2.2.1.1.1.30) 75 tūkst. Lt kasinių ir 82,1 tūkst. Lt faktinių išlaidų teisingumo.

Ministerijai pavaldžios įstaigos (žr. 1 priedo 2 lentelės 11 eilutę) netinkamai tvarkė kasinių ir faktinių išlaidų apskaitą pagal programas ir išlaidų ekonominės klasifikacijos straipsnius, pažeisdamos Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos taisyklės⁷ ir kitus teisės aktus, apskaitos registru duomenys neatitiko ataskaitose nurodytų duomenų.

- Lietuvos jaunųjų gamtininkų centras biudžeto lėšų kasinių ir faktinių išlaidų apskaitą tvarkė ne pagal vykdomas programas ir visus išlaidų ekonominės klasifikacijos straipsnius – pažeidė taisyklių 125 ir 269 p. Be to, daugelio išlaidų straipsnių duomenys nesutapo įstaigos faktinių išlaidų apskaitos registre ir Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo ataskaitoje (forma Nr. 2), o duomenys apie priskaičiuotas darbdavio socialinės paramos išlaidas nesutapo darbo užmokesčio priskaitymo žiniaraščiuose (15,3 tūkst. Lt) ir formoje Nr. 2 (34 tūkst. Lt).
- Vilkijos žemės ūkio mokykla biudžeto lėšų kasinių ir faktinių išlaidų apskaitą 2009 m. I ir IV ketv. tvarkė ne pagal vykdomas programas ir išlaidų ekonominės klasifikacijos straipsnius – pažeisti taisyklių 125 ir 269 p. Be to, III ketv. pabaigoje atlikti kasinių ir faktinių išlaidų koregavimai, nepagrįsti patvirtinančiais dokumentais, o biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo ataskaitoje (forma Nr. 2) socialinio draudimo įmokų straipsnio faktinės išlaidos nurodytos 52,8 tūkst. Lt mažesnės negu darbo užmokesčio žiniaraščiuose priskaičiuotos socialinio draudimo įmokos.
- Dieveniškų technologijų ir verslo mokyklos kai kurių išlaidų straipsnių (pvz.: transporto išlaikymo, kitų prekių, komandiruočių, kvalifikacijos kėlimo, vandentiekio ir kanalizacijos, kitų paslaugų, darbdavio

⁷ Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos taisyklės (finansų ministro 2001-03-16 įsakymas Nr. 70, 2005-12-30 įsakymo Nr. 1K-405 redakcija).

socialinės paramos išlaidų straipsnių) duomenys nesutapo įstaigos kasinių ir faktinių išlaidų apskaitos registruose ir Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo ataskaitoje (forma Nr. 2), dalis patirtų ryšių paslaugų išlaidų (0,6 tūkst. Lt) ir darbdavio socialinės paramos išlaidų (2,4 tūkst. Lt) neapskaiytos atitinkamuose ryšių paslaugų ir darbdavio socialinės paramos išlaidų straipsniuose, nesilaikant Valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikacijos. Be to, įstaigos kasinių ir faktinių išlaidų apskaitos registrai nepakankamai informatyvūs, todėl juose negalėjome atsekti kiekvienos operacijos priskyrimo atitinkamam išlaidų straipsniui (nurodoma bendra kiekvieno išlaidų straipsnio suma per mėnesį).

- Vilniaus kurčiųjų ir neprigirdinčiųjų reabilitacinio profesinio mokymo centro specialiosios programos kasinių ir faktinių išlaidų suma (51 tūkst. Lt) ir tam tikrų ekonominės klasifikacijos straipsnių kasinės ir faktinės išlaidos, nurodytos kasinių ir faktinių išlaidų apskaitos registre, nesutapo su Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo ataskaitoje (forma Nr. 2) nurodytais duomenimis.

Dėl klaidingai vykdomos išlaidų apskaitos pavaldžiose įstaigose suvestinėje ministerijos Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2009 m. gruodžio 31 d. ataskaitoje (formoje Nr. 2) socialinio draudimo įmokų straipsnio faktinės išlaidos nurodytos 52,8 tūkst. Lt mažesnės, taip pat negalime patvirtinti suvestinėje Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2009 m. gruodžio 31 d. ataskaitoje (forma Nr. 2) nurodytų 3 770,5 tūkst. Lt kasinių ir 1 417,0 tūkst. Lt faktinių išlaidų teisingumo.

1.2. Dėl turto apskaitos

Ministerijai pavaldžių įstaigų ilgalaikio turto sąskaitose netinkamai apskaityta ar neapskaityta ir Nekilnojamojo turto registre neužregistruota dalis statinių, apskaitos registruose pateikti duomenys neatitinka VĮ Registrų centro duomenų. Kai kuriais atvejais nekilnojamojo turto registro duomenys ir apskaitos duomenys neatitinka faktinės pastatų būklės ir paskirties.

Pastebėjimai dėl Lietuvos jaunųjų gamtininkų centro pastatų/statinių apskaitos

Nekilnojamojo turto registre centro vardu užregistruoti 23 pastatai, o apskaitoje apskaityta 11 pastatų, nekilnojamojo turto apskaitos kortelėse nurodyti neišsamūs duomenys (pvz., nenurodytas pastatų plotas).

Nekilnojamojo turto registre užregistruotos administracinės patalpos, kurių paskirtis negyvenamoji, faktiškai naudojamos kaip gyvenamosios patalpos – bendrabutis. Apskaitoje apskaitytas gyvenamasis namas su veranda, kuris Nekilnojamojo turto registre užregistruotas kaip administracinės patalpos (kontora), o faktiškai naudojamas kaip mokomosios patalpos gyvūnų ekspozicijai.

Nekilnojamojo turto registre užregistruoti 3 ūkiniai pastatai, 2 stoginės, kurie faktiškai neegzistuoja (darbuotojai negalėjo paaiškinti, kokie tai pastatai, kur jie yra).

Pastebėjimai dėl Vilkijos žemės ūkio mokyklos nekilnojamojo turto

Nekilnojamojo turto registre mokyklos vardu neužregistruoti nuotekų valymo įrenginiai (balansinė vertė 610 tūkst. Lt), nes mokykla neturi jokių šių statinių įsigijimą ar nuosavybę įrodančių dokumentų.

Neatlikta mokyklos naudojamo žemės sklypo, esančio mokyklos pastatų teritorijoje Čekiškės g., Vilkijoje, teisinė registracija, nesudaryta panaudos sutartis dėl žemės naudojimo.

Nurašytas ir nugriautas pastatas – sandėlis Antalkių k. – neišregistruotas iš Nekilnojamojo turto registro.

Apskaitoje neapskaityta dalis gyvenamojo namo Jaučiakių k., užregistruoto Nekilnojamojo turto registre mokyklos vardu.

Pastebėjimai dėl kitų ministerijai pavaldžių įstaigų nekilnojamojo turto

Nekilnojamojo turto registre Varėnos technologijos mokyklos vardu užregistruotos 2 ūkinių pastatų dalys, esančios Druckūnų k., apskaitoje neapskaitytos.

Dieveniškių technologijų ir verslo, Varėnos technologijos ir verslo mokyklos, Vilniaus kolegija ilgalaikio turto sąskaitose neapskaitė ir Nekilnojamojo turto registre savo vardu neužregistravo kai kurių statinių, pvz.: stadionų, kiemo aikštelių, šaligatvių.

Vilniaus kolegijos apskaitoje esantys statiniai neregistruoti Nekilnojamojo turto registre, pvz., kiemo aikštelės, autodromas, nebaigtas statyti statinys (Čekoniškių k.).

Nustatyta, kad pavaldžios įstaigos ilgalaikį ir trumpalaikį turtą bei atsargas apskaitė pažeisdamos Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos taisyklių ir kitų teisės aktų nuostatas.

- Lietuvos mokinių ir studentų sporto centras ilgalaikio turto sąskaitoje klaidingai apskaitė centrai nepriklausančius treniruoklius (už 29,7 tūkst. Lt), patikėjimo teise perduotus kitoms ministerijai pavaldžioms įstaigoms (taisyklių 15 p.).
- Lietuvos jaunųjų gamtininkų centras nematerialaus turto sąskaitoje neapskaitė naudojamos programinės įrangos – buhalterinės apskaitos programos darbo užmokesčio skaičiavimui (taisyklių 20 p.).
- Lietuvos jaunųjų gamtininkų centro ir Varėnos technologijos ir verslo mokyklos trumpalaikio turto sąskaitose klaidingai apskaitytas didesnės negu Vyriausybės nustatyta vertės turtas (iš viso 9,2 tūkst. Lt) ir atsargos – zoologinės kolekcijos gyvūnai (iš viso 13,7 tūkst. Lt), taigi pažeistas taisyklių 17 ir 68 p.
- Varėnos technologijos ir verslo mokykla 2009-12-31 balanse netinkamai nurodė baldų komplektą (3 tūkst. Lt), užpajamuotą pagal išankstinio mokėjimo sąskaitą, ir dalį įsigyto turto apskaitė klaidinga verte.
- Lietuvos mokinių ir studentų sporto centras įvairias taures, trofėjus, suvenyrus (iš viso už 1,7 tūkst. Lt), kuriuos dovanoja sporto varžybose ar naudoja kitam neatlygintinam perdavimui, klaidingai apskaitė trumpalaikio turto sąskaitoje. Vadovaujantis Valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikacija, atsargoms priskiriamos prekės, įsigijamos parduoti, panaudoti gamyboje ar kitaip vėliau panaudoti.
- Švietimo aprūpinimo ir Lietuvos jaunimo turizmo centrai, Vilkijos žemės ūkio ir Dieveniškių technologijos ir verslo mokyklos ilgalaikio, trumpalaikio turto ir atsargų sąskaitose kaip atskirus turto vienetus apskaitė ilgalaikio turto priklausinius (monitorius, procesorius), pažeisdamos taisyklių 24 p.
- Ne ekonominei veiklai vykdyti įsigytą ilgalaikį turtą, kuris neįtrauktas į atskaitą, Švietimo aprūpinimo centras užpajamavo be pridėtinės vertės mokesčio (3,1 tūkst. Lt).
- Patikėjimo teise gautą turtą (52,9 tūkst. Lt) Vilkijos žemės ūkio mokykla klaidingai apskaitė užbalansinėje sąskaitoje.
- 2009 m. atlikti Vilniaus kolegijos bendrabučio, esančio Giedraičių g. 81, rekonstrukcijos darbai pagal tarpinius darbų atlikimo aktus (iš viso 493,1 tūkst. Lt) ir techninės priežiūros išlaidos (4 tūkst. Lt) neapskaityti nebaigtos statybos sąskaitoje (019), perduotų naudoti pastatų vertė šia suma nepadidinta (taisyklių 32, 33 p.).
- Varėnos technologijos ir verslo mokykla renovuoto pastato vertę (012 sąsk.) netinkamai padidino pagal tarpinius atliktų darbų aktus, o pastato renovacijos darbai numatyti baigti 2010 m., pažeisdama taisyklių 32 p. renovacijos darbų vertės nekaupė nebaigtos statybos (019) sąskaitoje.

Netinkamai skaičiuojamas Vilniaus kolegijos kultūros vertybių (kultūros paveldu pripažintų pastatų Didžiojoje g. 38), Vilniaus kurčiųjų ir neprigirdinčiųjų reabilitacinio profesinio mokymo centro, Vilkijos žemės ūkio mokyklos, Vilniaus kolegijos mokslo ir mokymo tikslams naudojamų kabinetų ir laboratorijų įrenginių, modelių ir vaizdinių priemonių nusidėvėjimas. Taisyklių 39.1 punktą nurodo, kad minėto ilgalaikio turto nusidėvėjimas neskačiuojamas.

Nenustatyta Varėnos technologijos ir verslo mokyklos nurašyto ilgalaikio turto liekamųjų medžiagų vertė, Dieveniškų technologijų ir verslo mokykloje nurašyto turto liekamosios medžiagos (3 tūkst. Lt) neapskaitytos atsargų sąskaitoje, nėra jokių dokumentų, įrodančių dalies šiose mokyklose nurašyto turto likvidavimą, todėl negalime įsitikinti, ar turtas iš tikrųjų buvo likviduotas, ar panaudotas kitiems tikslams.

Dėl klaidingai tvarkomos turto apskaitos pavaldžiose įstaigose suvestiniame Išlaidų sąmatų vykdymo 2009 m. gruodžio 31 d. balanse ilgalaikio turto (aktyvo 01 sąskaita) likutis nurodytas 577,9 tūkst. Lt mažesnis, ilgalaikio turto fondo (pasyvo 250 sąskaita) ir nusidėvėjimo (pasyvo 02 sąskaita) likučiai – taip pat šia suma mažesni, trumpalaikio turto (aktyvo 070 sąskaita) ir trumpalaikio turto fondo (pasyvo 260 sąskaita) likučiai 72,2 tūkst. Lt didesni, atsargų (aktyvo 06 sąskaita) ir finansavimo iš biudžeto (pasyvo 230 sąskaita) likučiai 17,7 tūkst. Lt mažesni, dėl klaidingos nusidėvėjimo apskaitos ilgalaikio turto fondo (pasyvo 250 sąskaita) likutis nurodytas 12,9 tūkst. Lt mažesnis, o nusidėvėjimo (pasyvo 02 sąskaita) – šia suma didesnis.

Tinkamai apskaičius nematerialųjį turtą, jo verte turėtų būti didesni ilgalaikio turto ir nematerialiojo turto amortizacijos likučiai.

Atstačius netinkamai priskaitytą nusidėvėjimą, ilgalaikio turto fondo likutis balanse turėtų būti didesnis, o ilgalaikio turto nusidėvėjimo – atitinkamai mažesnis.

Dėl netinkamai apskaitytų ilgalaikio, trumpalaikio turto ir atsargų Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto 2009 m. apyskaitoje (forma Nr. 3) pateikta klaidinga ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto įsigijimo vertė, nusidėvėjimo (amortizacijos) likutis, turto likutinė vertė metų pabaigoje, o Atsargų ir trumpalaikio materialiojo turto 2009 m. apyskaitoje (formoje Nr. 4) klaidingi atsargų ir trumpalaikio turto likučiai metų pabaigoje.

1.3. Dėl pajamų ir piniginių lėšų apskaitos

Ministerijai pavaldžios įstaigos (Švietimo aprūpinimo, Lietuvos jaunųjų gamtininkų, Ugdymo plėtotės, Lietuvos mokinių ir studentų sporto ir Kvalifikacijų ir profesinio mokymo plėtros centrai ir Varėnos technologijos ir verslo mokykla) gautas pajamas už suteiktas paslaugas klaidingai priskyrė pavedimų lėšoms arba panaudojo atsiskaitymams su įvairiais tiekėjais, darbuotojais, todėl į

valstybės biudžetą nepervedė 916,3 tūkst. Lt pajamų, gautų už suteiktas paslaugas. Varėnos technologijos ir verslo mokykla į biudžetą (asignavimų valdytojui ir Finansų ministerijai) nepervedė 169,6 tūkst. Lt pajamų, gautų už paslaugas ir turto nuomą. Šiuo atveju minėtos įstaigos pažeidė Valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklių⁸ 22, 23 punktus ir Vyriausybės nutarimo „Dėl valstybės materialiojo turto nuomos“⁹ 2.3 punktą. Įstaigos nevykdė Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos taisyklių 307 ir 308 punktų reikalavimo gautas pajamas apskaityti 400 sąskaitoje „Biudžetinių įstaigų pajamos“ ir netinkamai jas apskaitė 176 „Atsiskaitymai už pavedimų lėšas“, 110 „Pavedimų lėšos“, 214 „Pavedimų lėšų išlaidos“ arba 200 „Išlaidos iš biudžeto“ sąskaitose.

Varėnos technologijos ir verslo mokyklos gautos pajamos už valgyklos ir mokomosios kavinės paslaugas nepriskirtos pajamoms už teikiamas paslaugas, apskaitytos naudojant klaidingą sąskaitų korespondenciją D 122 K 061 ir nepervestos į biudžetą; moksleivių mokesčių už bendrą pajamos, išskaitytos iš moksleivių stipendijų, neapskaitytos lėšų, gautų už teikiamas paslaugas (111) sąskaitoje ir nepervestos į biudžetą, o panaudotos atsiskaitymams su tiekėjais (D200-K100). Pajamų, ne pervestų į biudžetą, o panaudotų atsiskaitymams su tiekėjais ir darbuotojais, išlaidas mokykla klaidingai apskaitė 211 sąskaitoje „Paslaugų teikimo išlaidos“, taip pažeisdama Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos taisyklių 280 p.

Lietuvos jaunimo turizmo centro gauti asignavimai ir kitų įstaigų pervestos lėšos projektų vykdymui klaidingai priskirtos pajamoms pagal sau išrašytas sąskaitas-faktūras ir pervestos į biudžetą (iš viso 18,8 tūkst. Lt).

Pavaldžios įstaigos Vilkijos žemės ūkio mokykla ir Vilniaus kurčiųjų ir neprigirdinčiųjų reabilitacinio profesinio mokymo centras netinkamai tvarkė pajamų už teikiamas paslaugas ir turto nuomą apskaitą – pažeidė Valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisykles ir Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos taisykles, todėl negalėjome įsitikinti, ar visos gautos pinigines įplaukas už suteiktas paslaugas ir turto nuomą tinkamai apskaitytos kaip gautos pajamos ir pervestos į biudžetą.

Dėl Vilkijos žemės ūkio mokyklos ir Vilniaus kurčiųjų ir neprigirdinčiųjų reabilitacinio profesinio mokymo centro pajamų apskaitos

Vilkijos žemės ūkio mokykla gautas ilgalaikio turto nuomos pajamas ir pajamas už parduotą ilgalaikį turtą ir metalo laužą netinkamai priskyrė pajamoms už teikiamas paslaugas; atsiskaitydama su žemės ūkio produkcijos supirkėjais atliko tarpusavio užskaitas; pajamas už valgyklos paslaugas surinko be pagrindžiančių dokumentų.

Vilkijos žemės ūkio mokyklos pinigų apskaitos registrai neinformatyvūs, juose neregistruota kiekviena pinigų judėjimo operacija, o išvestos tik bendros sumos. Be to, buvo vedamas bendras 110 „Pavedimų lėšos“ ir 111 „Lėšos, gautos už teikiamas paslaugas“ sąskaitų registras. Todėl iš apskaitos duomenų negalėjome atsekti, ar

⁸ Valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklės (patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. gegužės 14 d. nutarimu Nr. 543, 2004-06-15 nutarimo Nr. 751 redakcija).

⁹ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-12-14 nutarimas Nr. 1524 „Dėl valstybės materialiojo turto nuomos“, su vėlesniais pakeitimais.

kiekviena piniginė operacija užregistruota taikant tinkamą sąskaitų korespondenciją.

Vilniaus kurčiųjų ir neprigirdinčiųjų reabilitacinis profesinio mokymo centras lėšų, gautų už mokiniams išduotus pažymėjimų dublikatus, nepriskyrė pajamoms ir nepervedė į biudžetą, o gautomis sumomis klaidingai mažino biudžeto lėšų išlaidas (D122 K200); grynaisiais į kasą surinktų pajamų už suteiktas paslaugas ir nuomą nepervedė į atitinkamą banko sąskaitą ir į biudžetą, o panaudojo atsiskaitymams grynaisiais pinigais.

Vilkijos žemės ūkio mokykla ir Vilniaus kurčiųjų ir neprigirdinčiųjų reabilitacinis profesinio mokymo centras gautus biudžeto (specialiosios programos) asignavimus pervedė į banko sąskaitą, kurioje surenkamos pajamos už teikiamas paslaugas, apskaitomi lėšų, gautų už prekes ir paslaugas (111), sąskaitoje ir iš šios banko sąskaitos naudojo atsiskaitymams su įvairiais tiekėjais. Be to, šios įstaigos atliko daug pervedimo iš vienos savo sąskaitos į kitą operacijų, nepagrįstų jokiais patvirtinančiais dokumentais ar buhalterinėmis pažymomis.

Dėl minėtų netinkamos apskaitos priežasčių Vilniaus kurčiųjų ir neprigirdinčiųjų reabilitaciniame profesinio mokymo centre negalėjome nustatyti, kokios lėšos sudaro šios įstaigos 111 sąskaitos „Lėšos, gautos už prekes ir paslaugas“ likutį metų pabaigoje (8,7 tūkst. Lt).

Švietimo aprūpinimo centras, apskaitydamas pajamas (D110 K400, K214) ir nurašydamas parduotą produkciją (D400 K030, K200), netinkamai taikė dvejybinį įrašą – taigi nevykdė Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos taisyklių 57, 137, 138, 307, 308 punktų. Vilkijos žemės ūkio mokykla, Varėnos technologijos ir verslo, Dieveniškių technologijų ir verslo mokyklos netinkamai apskaitė pagamintą produkciją ar įsigytus maisto produktus (D030, 061, 067 K400), pažeisdamos minėtų taisyklių 56, 95 punktus.

Lietuvos jaunųjų gamtininkų centras gautas pajamas netinkamai apskaitė kitų lėšų (112 sąskaitoje). Pavaldžios įstaigos¹⁰ gautai pajamų sumai neregistravo arba netinkamai registravo įsipareigojimą pervesti pajamas į biudžetą (asignavimų valdytojui). Taigi šiais atvejais minėtos įstaigos pažeidė Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos taisyklėse (57, 137, 138, 308 p.) numatytus pajamų apskaitos reikalavimus.

Pavaldžios įstaigos Vilniaus technologijų, verslo ir žemės ūkio mokykla ir Lietuvos kurčiųjų ir neprigirdinčiųjų ugdymo centras atsiskaitymų su kitais debitoriais ir kreditoriais (178) ar atsiskaitymų su biudžetu (173) sąskaitų debete netinkamai nurodė biudžeto įsiskolinimą įstaigai – negražintus specialiosios programos asignavimus ar kompensuotus nuompinigių.

Dėl netinkamai taikyto dvejybinio įrašo apskaitant pajamas už suteiktas paslaugas, pagamintą produkciją, atsargas, dėl neregistruoto ar netinkamai registruoto įsipareigojimo pervesti pajamas asignavimų valdytojui, nustatyti balansų aktyvo ir pasyvo sąskaitų, susijusių su pajamomis už teikiamas paslaugas, likučių neatitikimai pavaldžiose įstaigose:

¹⁰ Švietimo aprūpinimo centras, Kauno technikos kolegija, Klaipėdos valstybinė kolegija, Lietuvos aukštoji jūrų mokymų mokykla, Marijampolės kolegija, Utenos kolegija, Žemaitijos kolegija, Alytaus profesinio rengimo centras, Aukštadvario žemės ūkio mokykla, Kauno taikomosios dailės mokykla, Klaipėdos siuvimo ir paslaugų verslo mokykla, Klaipėdos turizmo mokykla, Švenčionių profesinio rengimo centras, Vilniaus automechanikos ir verslo mokykla, Smalininkų technologijų ir verslo mokykla, Lietuvos vaikų ir jaunimo centras, Lietuvos moksleivių informavimo ir techninės kūrybos centras, Varėnos technologijos ir verslo mokykla, Vilkijos žemės ūkio mokykla, Dieveniškių technologijų ir verslo mokykla, Švietimo aprūpinimo centras, Vilniaus kurčiųjų ir neprigirdinčiųjų reabilitacinis profesinio mokymo centras, Lietuvos jaunimo turizmo centras.

- Vilkijos žemės ūkio mokyklos biudžetinių įstaigų pajamų (400 sąsk.) likutis 32,2 tūkst. Lt didesnis negu priskaitytas debetinis įsiskolinimas už suteiktas paslaugas. Be to, mokyklos balanse nurodyti 400 sąsk. ir daugelio kitų sąskaitų ataskaitinio laikotarpio pradžios likučiai neatitinka 2008 m. pabaigos likučių didžiojoje knygoje, o metų pabaigoje atlikti sąskaitų koregavimai ir uždarymai nepagrįsti patvirtinančiais dokumentais ar paaiškinimais, uždarant tarpusavyje negalinčias koresponduoti sąskaitas, pvz.: D400 K180, D400 K173, D400 K210 ir kt.;
- Varėnos technologijos ir verslo mokyklos biudžetinių įstaigų pajamų (400 sąsk.) likutis 153,4 tūkst. Lt didesnis negu priskaitytas debetinis įsiskolinimas už suteiktas paslaugas, be to, metų pabaigoje atlikti sąskaitų koregavimai ir uždarymai nepagrįsti patvirtinančiais dokumentais ar paaiškinimais, uždarant tarpusavyje negalinčias koresponduoti sąskaitas, pvz.: D 400 K 200, D 400 K 211, D 400 K 004 (užbalansinė sąsk.), D 400 K 170;
- Dieveniškių technologijų ir verslo mokyklos biudžetinių įstaigų pajamų (400 sąsk.) likutis 12,4 tūkst. Lt didesnis negu priskaitytas debetinis įsiskolinimas už suteiktas paslaugas;
- Vilniaus kurčiųjų ir neprisigirdinčiųjų reabilitacinio profesinio mokymo centro apskaičiuotas debetinis įsiskolinimas už suteiktas paslaugas ir turto nuomą (29,8 tūkst. Lt) metų pabaigoje nenurodytas biudžetinių įstaigų pajamų 400 sąskaitoje;
- Lietuvos jaunimo turizmo centras biudžetinių įstaigų pajamų (400 sąsk.) likutį nurodė 6,3 tūkst. Lt mažesni negu priskaitytas debetinis įsiskolinimas už suteiktas paslaugas; be to, atsiskaitymų su kitais debitoriais ir kreditoriais (178) ir finansavimo iš biudžeto (230) sąskaitose klaidingai apskaitė biudžeto (Švietimo ir mokslo ministerijos) įsiskolinimą įstaigai (14,3 tūkst. Lt);
- Švietimo aprūpinimo centro biudžetinių įstaigų pajamų (400 sąskaitos) likutis mažesnis negu priskaitytas debetinis įsiskolinimas už suteiktas paslaugas, be to, metų pabaigoje lėšų, gautų už parduotą produkciją, likutis (63,3 tūkst. Lt) klaidingai apskaitytas pavedimų lėšų sąskaitoje;
- Vilniaus kolegija metų pabaigoje klaidingai nurodė uždirbtų pajamų (400 sąskaita) likutį (555,6 tūkst. Lt), neatitinkantį debetinio įsiskolinimo (aktyvo 178 sąskaita) už suteiktas paslaugas ir turto nuomą (iš viso 338,3 tūkst. Lt) likučio.

Ministerijai pavaldžios įstaigos klaidingai apskaitė patalpų nuomininkų įmokas už komunalines paslaugas, pažeisdamos Valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklių¹¹ 72 punktą, kad prie kitų biudžetinių įstaigų lėšų priskiriamos patalpų nuomininkų įmokos už komunalines paslaugas ir naudojamos pagal įstaigos vadovo patvirtintą sąmatą įstaigos funkcijoms atlikti, taip pat nevykdydamos Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos taisyklių, reglamentuojančių kitų lėšų apskaitą, nuostatų.

- Švietimo aprūpinimo centras patalpų nuomininkų, panaudos gavėjų įmokas už komunalines paslaugas (iš viso 459 tūkst. Lt) klaidingai priskyrė pajamoms už teikiamas paslaugas ir pervedė į biudžetą. Metų pabaigoje lėšų, gautų už komunalines paslaugas, likutis (10,5 tūkst. Lt) klaidingai nurodytas 111 sąskaitoje „Lėšos, gautos už prekes ir paslaugas“.
- Dieveniškių technologijų ir verslo mokykla patalpų nuomininkų, panaudos gavėjų, įmokas už komunalines paslaugas klaidingai apskaitė kaip lėšas, gautas už prekes ir paslaugas (D 111 K 400), metų pabaigoje nuomininkų įsiskolinimą už komunalines paslaugas – 1,9 tūkst. Lt – klaidingai nurodė kaip gautas pajamas.
- Vilkijos žemės ūkio mokyklos patalpų nuomininkų įmokos už komunalines paslaugas klaidingai apskaitytos lėšų, gautų už prekes ir paslaugas (111), sąskaitoje, gauta suma sumažinant biudžeto lėšų

¹¹ Patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-05-14 nutarimu Nr. 543, 2005-06-21 nutarimo Nr. 687 redakcija.

- faktines išlaidas (200 sąsk.).
- Varėnos technologijos ir verslo mokykla patalpų nuomininkų įmokas už nuomą ir komunalines paslaugas priskaitė naudodama netinkamą sąskaitų korespondenciją (D178 K213), tokiu būdu klaidingai sumažindama kitų lėšų išlaidų sąskaitą. Be to, metų pabaigoje priskaityto nuomininkų debetinio įsiskolinimo už gyvenamųjų patalpų nuomą (1,5 tūkst. Lt) nenurodė atsiskaitymų su kitais debitoriais ir kreditoriais (pasyvo 178 sąsk.) likutyje.
 - Ugdymo plėtotės centras, Vilniaus kurčiųjų ir neprigirdinčiųjų reabilitacinio profesinio mokymo centras patalpų nuomininkų įmokas už komunalines paslaugas klaidingai apskaitė biudžetinių lėšų sąskaitose (100 ir 200), nors tai nėra biudžetinės lėšos.
 - Lietuvos jaunimo turizmo centras lėšas, gautas iš gyventojų už komunalines paslaugas, klaidingai apskaitė pavedimų lėšų (110) sąskaitoje.
 - Kauno taikomosios dailės mokykla, Šilutės ir Vabalninko žemės ūkio mokyklos, Vilniaus technologijų, verslo ir žemės ūkio mokykla, Smalininkų technologijų ir verslo mokykla nuomininkų mokesčius už komunalines paslaugas priskyrė pajamoms už teikiamas paslaugas ir metų pabaigoje nuomininkų įsiskolinimą už komunalines paslaugas – 149,5 tūkst. Lt – balanse klaidingai nurodė kaip įstaigos uždirbtas pajamas.
 - Bukiškių žemės ūkio mokykla, Kauno buitinių paslaugų ir verslo mokykla nuomininkų ir kitų asmenų mokesčius už komunalines paslaugas priskyrė pavedimų lėšoms ir metų pabaigoje nuomininkų įsiskolinimą už komunalines paslaugas – 12,8 tūkst. Lt – balanse klaidingai nurodė kaip gautas pavedimų lėšas.

Ministerijai pavaldžios įstaigos pažeidė teisės aktus, nes į valstybės biudžetą nepervedė 626,9 tūkst. Lt gautų pajamų už paslaugas ir turto nuomą (įvertinus klaidingai į biudžetą pervestas nuomininkų įmokų už komunalines paslaugas lėšas 459 tūkst. Lt), taip pat negalime patvirtinti, kad pavaldžios įstaigos – Vilkijos žemės ūkio mokykla ir Vilniaus kurčiųjų ir neprigirdinčiųjų reabilitacinis profesinio mokymo centras – į biudžetą (asignavimų valdytojui arba Finansų ministerijai) pervedė visas pajamas už teikiamas paslaugas ir turto nuomą.

Dėl netinkamos pajamų ir kitų lėšų (už komunalines paslaugas) apskaitos Išlaidų sąmatų vykdymo 2009 m. gruodžio 31 d. balanse (forma Nr. 1) pavedimų lėšų (aktyvo 110 sąskaita) likutis nurodytas 63,3 tūkst. Lt didesnis, lėšų, gautų už teikiamas paslaugas (aktyvo 111 sąskaita), likutis 52,8 tūkst. Lt mažesnis, kitų lėšų (aktyvo 112 sąskaita) – 10,5 tūkst. Lt mažesnis, atsiskaitymų su biudžetu (aktyvo 173 sąskaita) – 16,9 tūkst. Lt didesnis, atsiskaitymų su kitais debitoriais ir kreditoriais (aktyvo 178 sąskaita) – 35,9 tūkst. Lt didesnis, finansavimo iš biudžeto (pasyvo 230 sąskaita) – 5,6 tūkst. Lt didesnis, biudžetinių įstaigų pajamų (pasyvo 400 sąskaita) – 1 281,1 tūkst. Lt didesnis, atsiskaitymų su biudžetu (pasyvo 173 sąskaita) – 16,2 tūkst. Lt mažesnis, atsiskaitymų už pavedimų lėšas (pasyvo 176 sąskaita) – 13,5 tūkst. Lt didesnis, atsiskaitymų su kitais debitoriais ir kreditoriais (pasyvo 178 sąskaita) – 722,6 tūkst. Lt mažesnis. Negalime patvirtinti dalies atsargų (aktyvo 06 sąskaitos – 48,8 tūkst. Lt iš 5 508,8 tūkst. Lt), biudžetinių įstaigų pajamų (pasyvo 400

sąskaitos – 73,4 tūkst. Lt iš 5 535,6 tūkst. Lt), atsiskaitymų su kitais debitoriais ir kreditoriais (pasyvo 178 sąskaitos – 6,8 tūkst. Lt iš 9 644,2 tūkst. Lt) likučių teisingumo.

Ministerijai pavaldžios įstaigos (žr. 1 priedo 4 lentelę) klaidingai tvarkė piniginių lėšų apskaitą – pažeidė Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos taisykles, nes pinigines lėšas apskaitė netinkamose balanso sąskaitose, nenurodė metų pabaigoje turėtų pinigų likučių.

- Pavedimų lėšų (110) sąskaitoje klaidingai apskaitė kitas (deponuotas) lėšas ir kompensuotus nuompinigių¹², pažeisdamos taisyklių 137 ir 141 p.
- Kitų lėšų (112) sąskaitoje klaidingai apskaitė biudžeto lėšas, pavedimų lėšas (projektų vykdymo lėšas, išmokas už pasėlius, 2 proc. gyventojų pajamų mokesčio) ir kompensuotus nuompinigių¹³ – nevykdė taisyklių 129, 135, 137 p., be to, kompensuotų nuompinigių nenurodė balanso pasyvo 410 sąskaitoje „Kompensuoti nuompinigiai“.
- Pavedimų (paramos) lėšas balanso pasyve klaidingai apskaitė finansavimo iš kitų šaltinių (232) sąskaitoje¹⁴, pažeisdamos taisyklių 211 p.
- Kitas lėšas balanso pasyve klaidingai apskaitė atsiskaitymų už pavedimų lėšas (176) sąskaitoje¹⁵ (taisyklių 143 p.).
- Lėšų, gautų už prekes ir paslaugas, (111) sąskaitoje klaidingai apskaitė pavedimų lėšas ir kitas lėšas¹⁶, šiuo atveju pažeidė taisyklių 135, 140 p.
- Lietuvos jaunimo turizmo centras balanse nenurodė banko sąskaitoje 2009 m. gruodžio 31 d. buvusio biudžeto lėšų likučio (18,5 tūkst. Lt), kuris 2010 m. sausio mėn. gražintas į biudžetą (taisyklių 130 p.).
- Vilniaus kolegija kasos aparatu surinktų pajamų neįnešė į kasą iki paskutinės mėnesio dienos, todėl 2009-12-31 buvusio grynujų pinigų likučio (0,7 tūkst. Lt) nenurodė balanse.
- Vilkijos žemės ūkio mokykla biudžetines lėšas, esančias banko sąskaitoje, netinkamai apskaitė biudžeto lėšų, sumokėtų iš izdo sąskaitos tiesiogiai tiekėjams (090), sąskaitoje, o biudžetinių lėšų, pervestų iš valstybės biudžeto tiesiogiai tiekėjams už prekes ar paslaugas, neapskaitė jokiose pinigų sąskaitose, šiomis sumomis iš karto debetavo atsiskaitymų arba išlaidų sąskaitas (D178, D200 K230). Minėtais atvejais įstaiga pažeidė taisyklių 126, 128, 129 ir 130 punktus.

Vilkijos žemės ūkio mokyklos Išlaidų sąmatų vykdymo balanse nurodytas 26,1 tūkst. Lt įsiskolinimas deponentams, tačiau dėl galimų netinkamai panaudotų lėšų (šiuo metu vyksta ikiteisminis tyrimas dėl neteisėto lėšų pasisavinimo), pinigų atsiskaitymams su deponentais mokyklos banko sąskaitose nėra. Todėl dalis deponuotų lėšų (14,2 tūkst. Lt), suėjus deponentinio įsiskolinimo senaties terminui (3 m.), nepervesta į atitinkamą biudžetą – pažeisti Valstybės biudžeto ir savivaldybės biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklių 70 ir 71 p. Be to, banko sąskaitoje nesančios lėšos (26,1 tūkst. Lt) nenurodytos trūkumų sąskaitoje, o šia suma klaidingai padidintas išlaidų iš biudžeto likutis.

¹² APRC, KMPM, VTPMC.

¹³ BŽŪM, KSPVM, PRTM, SŽŪM, ŠŽŪM, TPRC, VAVM, VTPVM, LMITKC, KBPVM, LMSSC, DTVM, VIKO.

¹⁴ VŽŪM, LJGC.

¹⁵ ŠPRC.

¹⁶ APRC, AŽŪM, KPRC, ŠAC.

Dėl klaidingai tvarkomos piniginių lėšų apskaitos pavaldžiose įstaigose ministerijos suvestiniame Išlaidų sąmatų vykdymo 2009 m. gruodžio 31 d. balanse biudžetinių lėšų (aktyvo 100 sąskaita) likutis 18,8 tūkst. Lt mažesnis, pavedimų lėšų (aktyvo 110 sąskaita) – 537,6 tūkst. Lt mažesnis, lėšų, gautų už prekes ir paslaugas (aktyvo 111 sąskaita) – 102,4 tūkst. Lt mažesnis, kitų lėšų (aktyvo 112 sąskaita) – 640,3 tūkst. Lt didesnis, kitų lėšų kasoje (aktyvo 122 sąskaita) – 0,7 tūkst. Lt mažesnis, atsiskaitymų už trūkumus (aktyvo 170 sąskaita) – 26,1 tūkst. Lt mažesnis, išlaidų iš biudžeto (aktyvo 200 sąskaita) – 26,1 tūkst. Lt didesnis, finansavimo iš biudžeto (pasyvo 230 sąskaita) – 18,5 tūkst. Lt mažesnis, finansavimo iš kitų šaltinių (pasyvo 232 sąskaita) – 94,4 tūkst. Lt mažesnis, atsiskaitymų su biudžetu (pasyvo 173 sąskaita) – 14,2 tūkst. Lt mažesnis, atsiskaitymų už pavedimų lėšas (pasyvo 176 sąskaita) – 94,4 tūkst. Lt didesnis, atsiskaitymų su deponentais (pasyvo 177 sąskaita) – 14,2 tūkst. Lt didesnis, kompensuotų nuompinigių (pasyvo 410 sąskaita) – 101,6 tūkst. Lt mažesnis.

1.4. Kiti pastebėjimai dėl apskaitos pavaldžiose įstaigose

Pavaldžios įstaigos netinkamai tvarkė atsiskaitymų apskaitą – pažeidė Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos taisykles.

- Kauno buitinių paslaugų ir verslo, Kauno ryšininų, Vilniaus turizmo ir prekybos verslo mokyklos atsiskaitymų su kitais debitoriais ir kreditoriais (aktyvo 178) sąskaitoje klaidingai nurodė pavedimų lėšų davėjo (savivaldybės) skolą, Vilniaus komunalinių paslaugų mokykla ir Vilniaus paslaugų verslo darbuotojų profesinio rengimo centras šią skolą klaidingai nurodė atsiskaitymų už pavedimų lėšas (aktyvo 176) sąskaitoje, o kreditinio įsiskolinimo iš pavedimų lėšų sumos nenurodė pavedimų lėšų išlaidų (214) sąskaitoje.
- Panevėžio prekybos ir paslaugų verslo mokykla 2009 m. gruodžio 31 d. balanse klaidingai nurodė atostogų rezervą ir nuo jo apskaitytus socialinio draudimo mokesčius, nors pagal 2009 m. galiojusias Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos taisykles atostogų rezervas neturėjo būti rodomas kaip skola.
- Lietuvos jaunimo turizmo ir Lietuvos jaunųjų gamtininkų centruose klaidingai nurodyti atsiskaitymų su atskaitingais asmenimis likučiai, atlikus debetinio ir kreditinio likučių tarpusavio užskaitą.
- Varėnos technologijos ir verslo mokykla klaidingai nurodė atsiskaitymų už socialinio draudimo įmokas likutį, neatitinkantį Valstybinio socialinio draudimo ir Sveikatos draudimo fondų biudžetų lėšų finansinėje ataskaitoje (SAMF 4) nurodyto draudėjo įsiskolinimo ataskaitinio laikotarpio pabaigoje, taip pat netinkamai nurašė trūkumus, nesant teismo sprendimo nutraukti bylą (pažeistas taisyklių 175 p.).
- Vilniaus kurčiųjų ir neprigirdinčiųjų reabilitacinis profesinio mokymo centro balanse nurodytas 19,7 tūkst. Lt rangovo UAB „Irdaiva“ debetinis įsiskolinimas už centro pirktas statybines medžiagas remontui yra nepagrįstas dokumentais. Kreditinis įsiskolinimas šiam rangovui už atliktus remonto darbus nurodytas 3,3 tūkst. Lt mažesnis negu atliktų darbų aktuose ir sąskaitose faktūrose nurodyta atliktų paslaugų vertė, nes kreditinis įsiskolinimas apskaitytas sutartyje numatyta suma, nesant atliktų darbų aktų ar sąskaitų faktūrų ir neįvertinus PVM padidėjimo. Debetinis ir kreditinis įsiskolinimas su šiuo rangovu nesuderintas – nėra pasirašyto suderinimo akto. Be to, rangovo debetinis įsiskolinimas apskaitoje užregistruotas ir remonto

darbams sunaudotos atsargos nurašytos naudojant klaidingą sąskaitų korespondenciją D 178 K 063.

- Pridėtinės vertės mokesčio deklaracijoje nurodytas Vilniaus kurčiųjų ir neprigirdinčiųjų reabilitacinis profesinio mokymo centro grąžintinas iš biudžeto Pridėtinės vertės mokestis ataskaitinio laikotarpio pabaigoje (0,2 tūkst. Lt) neatitinka atsiskaitymų su biudžetu (gautino PVM – 1,7 tūkst. Lt) likučio centro 2009-12-31 balanse. Įvertinus klaidingai užregistruotą dvejetainį įrašą pervedus nuomos pajamas Finansų ministerijai, balanse turėtų būti nurodytas 23,3 tūkst. Lt mokėtinas PVM, kuris taip pat neatitiktų PVM deklaracijos duomenų.

Kiti pastebėjimai dėl atsiskaitymų apskaitos

- Lietuvos jaunųjų gamtininkų ir Lietuvos mokinių ir studentų sporto centrai ir Vilkijos žemės ūkio mokykla atsiskaitymų su kitais debitoriais ir kreditoriais apskaitos registruose nenurodė įsiskolinimo atsiradimo datos, taigi pažeidė taisyklių 224 p.
- Pavaldžios įstaigos (Ugdymo plėtotės, Vilniaus kurčiųjų ir neprigirdinčiųjų reabilitacinis profesinio mokymo ir Lietuvos jaunųjų gamtininkų centrai, Varėnos technologijos ir verslo, Vilkijos žemės ūkio ir Dieveniškių technologijų ir verslo mokyklos) Debetinio ir kreditinio įsiskolinimo 2009-12-31 ataskaitoje (formoje Nr. 6) klaidingai nurodė debetinį ar kreditinį įsiskolinimą iš biudžeto lėšų.

Ministerijai pavaldžios įstaigos netinkamai taikė dvejetainį įrašą apskaitydamos biudžeto lėšų išlaidas ir finansavimą, pavedimų, kompensuotų nuompinigių, kitas lėšas, nes nustatyta neatitikimų tarp balansinių sąskaitų pagal lėšų šaltinius.

- Vilniaus kolegija, Švietimo aprūpinimo, Ugdymo plėtotės ir Lietuvos jaunimo turizmo centrai, Vilkijos žemės ūkio, Varėnos technologijos ir verslo ir Dieveniškių technologijų ir verslo mokyklos, Vilniaus kurčiųjų ir neprigirdinčiųjų reabilitacinis profesinio mokymo centras klaidingai nurodė išlaidų iš biudžeto (aktyvo 200 sąskaita) arba finansavimo iš biudžeto (pasyvo 230 sąskaita) likučius, nes šių įstaigų sukauptų faktinių išlaidų likučiai neatitiko kreditinio įsiskolinimo iš biudžeto lėšų likučių, o finansavimo iš biudžeto sumos neatitiko balanso aktyve nurodytų atitinkamų biudžetinių lėšų (išankstinių mokėjimų, pagamintos produkcijos, atsargų, paskirstytinų išlaidų) likučių.
- Dėl netinkamai taikyto dvejetainio įrašo apskaitant pavedimų ar kitas lėšas, Lietuvos jaunio turizmo centro, Dieveniškių technologijų ir verslo mokyklos ir Varėnos technologijos ir verslo mokyklos balansinių sąskaitų, susijusių su pavedimų lėšų arba kitų lėšų apskaita, likučiai balanso aktyve neatitinka šių lėšų likučių pasyve.
- Vilniaus kolegija 172 sąskaitą „Tiksliniai atsiskaitymai“ klaidingai naudoja kaip finansavimo iš kitų lėšų (gautų už komunalines paslaugas) šaltinį. Be to, dėl netinkamai taikyto dvejetainio įrašo apskaitant kitas lėšas (gautas už komunalines paslaugas), Vilniaus kolegijos balansinių sąskaitų, susijusių su kitų lėšų apskaita, likučiai balanso aktyve 60 tūkst. Lt mažesni negu pasyve.
- Vilniaus kurčiųjų ir neprigirdinčiųjų reabilitacinis profesinio mokymo centras netinkamai taikė dvejetainį įrašą apskaitant nuomininkų mokesčius už komunalines paslaugas (D178 K200), todėl metų pabaigoje nuomininkų įsiskolinimas už komunalines paslaugas (6,1 tūkst. Lt) nenurodytas atitinkamose balanso pasyvo sąskaitose. Dėl netinkamai taikyto dvejetainio įrašo, apskaitant kompensuotų nuompinigių išlaidas, centro balansinių sąskaitų, susijusių su kompensuotų nuompinigių apskaita, likučiai balanso aktyve 15,6 tūkst. Lt didesni nei pasyve, nes, nesant kreditinio įsiskolinimo iš kompensuotų nuompinigių, nurodytas paslaugų teikimo išlaidų (211 sąskaitos) likutis 15,6 tūkst. Lt.

Pavaldžiose įstaigose nustatyta netinkamų gamybinės veiklos sąnaudų, pagamintos produkcijos, atsargų, išlaidų apskaitos tvarkymo atvejų, taigi pažeistos Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos taisyklės.

- Lietuvos jaunųjų gamtininkų ir Vilniaus kurčiųjų ir neprigirdinčiųjų reabilitacinis profesinio mokymo centrai patirtų gamybinės veiklos sąnaudų nekaupia 080 sąskaitoje „Gamybinės veiklos sąnaudos“. Vilniaus kurčiųjų ir neprigirdinčiųjų reabilitacinis profesinio mokymo centras pagal užsakymus pardavimui pagamintos produkcijos neapskaito pagamintos produkcijos (030) sąskaitoje, o Lietuvos jaunųjų gamtininkų centro pagaminta produkcija netinkamai pajamuoja komisijos nustatyta verte, o ne savikaina, taikant klaidingą sąskaitų korespondenciją (taisyklių 54, 56, 105, 108 ir 113 p.).
- Vilkijos žemės ūkio mokykla atsargas – maisto produktus – klaidingai nurašo į išlaidas (D200 K061) ne sunaudotų maisto produktų, o gautų pajamų už valgyklos paslaugas verte (pažeistas taisyklių 96 p.), o kurą klaidingai nurašo į išlaidas pagal kuro įpylimo lapus, o ne sunaudojus kurą pagal patvirtintas normas ir nuvažiuotų kilometrų skaičių, todėl metų pabaigoje automobiliuose likęs kuro likutis balanse nenurodytas.
- Varėnos technologijos ir verslo mokykla paskirstytinas išlaidas, kurios į faktines išlaidas įtrauktinos būsimaisiais laikotarpiais (2010 m. atostoginiai ir soc. draudimo įmokos – iš viso 10,1 tūkst. Lt), netinkamai apskaitė išlaidų iš biudžeto (200) sąskaitoje (taisyklių 275 p.).
- Lietuvos mokinių ir studentų sporto centras patirtas būsimąjo laikotarpio (prenumeratos) išlaidas klaidingai apskaitė kaip tiekėjų skolą (pažeistas taisyklių 275 p.).

Dėl pavaldžiose įstaigose netinkamai tvarkytos atsiskaitymų, pagamintos produkcijos, gamybinės veiklos sąnaudų, išlaidų apskaitos, dėl netinkamai taikyto dvejetainio įrašo apskaitant biudžeto, pavedimų, kompensuotų nuompinigių ir kitas lėšas suvestiniame Išlaidų sąmatų vykdymo 2009 m. gruodžio 31 d. balanse atsiskaitymų su atskaitingais asmenimis (aktyvo 160 sąskaita) likutis nurodytas 0,9 tūkst. Lt mažesnis, atsiskaitymų už trūkumus (aktyvo 170 sąskaita) – 1,4 tūkst. Lt mažesnis, atsiskaitymų už socialinio draudimo įmokas (aktyvo 171 sąskaita) – 0,6 tūkst. Lt mažesnis, atsiskaitymų už pavedimų lėšas (aktyvo 176 sąskaita) – 20,7 tūkst. Lt didesnis, atsiskaitymų su kitais debitoriais ir kreditoriais (aktyvo 178 sąskaita) – 99,7 tūkst. Lt didesnis, išlaidų iš biudžeto (aktyvo 200 sąskaita) – 334,7 tūkst. Lt didesnis, paskirstytinų išlaidų (aktyvo 210 sąskaita) – 26,9 tūkst. Lt didesnis, pavedimų lėšų išlaidų (aktyvo 214 sąskaita) – 120,4 tūkst. Lt mažesnis, finansavimo iš biudžeto (pasyvo 230 sąskaita) – 36 tūkst. Lt didesnis, atsiskaitymų su atskaitingais asmenimis (pasyvo 160 sąskaita) – 0,9 tūkst. Lt mažesnis, atsiskaitymų už socialinio draudimo įmokas (pasyvo 171 sąskaita) – 8,8 tūkst. Lt didesnis, tikslinių atsiskaitymų (pasyvo 172 sąskaita) – 60 tūkst. Lt didesnis, atsiskaitymų su biudžetu (pasyvo 173 sąskaita) – 1,4 tūkst. Lt mažesnis, atsiskaitymų su kitais debitoriais ir kreditoriais (pasyvo 178 sąskaita) – 3,3 tūkst. Lt mažesnis, atsiskaitymų su darbuotojais pagal darbo užmokestį (pasyvo 180 sąskaita) – 28,2 tūkst. Lt didesnis, taip pat negalime patvirtinti dalies atsiskaitymų su biudžetu (aktyvo 173

sąskaitos – 1,7 tūkst. Lt), atsiskaitymų su kitais debitoriais ir kreditoriais (aktyvo 178 sąskaitos – 19,7 tūkst. Lt), finansavimo iš biudžeto (pasyvo 230 sąskaitos – 27 tūkst. Lt), atsiskaitymų su biudžetu (pasyvo 173 sąskaitos – 56,7 tūkst. Lt) likučių teisingumo ir negalime įvertinti, kokių dar sąskaitų likučiai balanse yra klaidingi 106,3 tūkst. Lt.

Dėl netinkamai tvarkytos atsiskaitymų apskaitos Debetinio ir kreditinio įsiskolinimo ataskaitoje (forma Nr. 6) debetinio įsiskolinimo iš biudžeto lėšų likutis nurodytas 7,2 tūkst. Lt didesnis, kreditinio įsiskolinimo iš biudžeto lėšų likutis – 15,2 tūkst. Lt didesnis.

Kitos pavaldžių įstaigų nereikšmingos klaidos pateiktos ministerijai 2010-05-03 raštu Nr. S-(50-1183)-884 „Dėl audito metu nustatytų dalykų“.

Atkreipiame ministerijos vadovybės dėmesį, kad, vadovaujantis Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo 7 str., biudžeto asignavimų valdytojai ir jiems pavaldžių biudžetinių įstaigų ir kitų subjektų vadovai įstatymų nustatyta tvarka atsako už programų vykdymą, paskirtų asignavimų efektyvumą, programoje nustatytus tikslus atitinkantį ir rezultatyvų naudojimą, buhalterinės apskaitos organizavimą ir finansinės atskaitomybės rengimą, pateikimą pagal įstatymų ir kitų teisės aktų reikalavimus.

Vadovaujantis Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos organizavimo taisyklių¹⁷ 4 p., už biudžetinės įstaigos buhalterinės apskaitos organizavimą atsako biudžetinės įstaigos vadovas, o pagal 20 p. vyriausiasis buhalteris atsako už visų tinkamai įformintų ir apskaitos dokumentais pagrįstų ūkinių įvykių ir ūkinių operacijų įtraukimą į apskaitą, buhalterinių įrašų atitiktį ūkinių įvykių ar ūkinių operacijų turiniui, apskaitos informacijos patikimumą, ūkinių operacijų teisėtumo, lėšų naudojimo teisės aktų nustatyta tvarka, tinkamo apskaitos dokumentų įforminimo kontrolę, biudžetinės įstaigos finansinės atskaitomybės sudarymą pagal sąskaitų duomenis.

Ministerija sudarydama finansines ataskaitas nepakankamai kontroliavo pavaldžių įstaigų finansinėse ataskaitose pateiktų duomenų teisingumą ir neužtikrino, kad apskaita šiose įstaigose būtų tvarkoma pagal apskaitos principus ir taisykles.

2. Valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumas

Ministerijai pavaldžios įstaigos 2009 metų pabaigoje avansu sumokėjo socialinio draudimo įmokas ir gyventojų pajamų mokesčių (iš viso 34 tūkst. Lt), padengė 2010 m. sausio mėnesio įmokas

už komunalines ir kitas paslaugas (iš viso 45,4 tūkst. Lt) ir 2009 m. biudžeto asignavimus panaudojo ateinančių metų išlaidoms dengti.

Avansu sumokėtos lėšos

Įstaigos pavadinimas	Avanso iš biudžeto lėšų suma, tūkst. Lt	
	Soc. draudimo įmokos, GPM	Įmokos už komunalines ir kitas paslaugas
Ugdymo plėtotės centras	5,3	
Lietuvos jaunimo turizmo centras	1,9	
Jonavos politechnikos mokykla	1,0	
Klaipėdos laivininkų mokykla	3,5	
Klaipėdos paslaugų ir verslo mokykla	8,1	35,4
Klaipėdos turizmo mokykla	1,8	
Smalininkų technologijų ir verslo mokykla	2,1	
Vilniaus vidurinė mokykla „Lietuvių namai“	10,3	
Vilniaus kurčiųjų ir neprigirdinčiųjų reabilitacinis profesinio mokymo centras		10,0

Dėl Vilniaus kurčiųjų ir neprigirdinčiųjų reabilitacinio profesinio mokymo centro avansinių mokėjimų

Vilniaus kurčiųjų ir neprigirdinčiųjų reabilitacinis profesinio mokymo centras 2009 m. pabaigoje avansu pervedė 10 tūkst. Lt UAB „Emilekas“ už moksleivių maitinimą, nors sutartyje avansiniai mokėjimai nenumatyti – taip 2009 m. biudžeto asignavimus panaudojo ateinančių metų išlaidoms dengti, nepadengus kreditinio įsiskolinimo.

Šiais atvejais mokėjimai atlikti nepagrindus jų apskaitos dokumentais ir pažeidžiant Buhalterinės apskaitos įstatymo 12 straipsnio 2 dalį, kad ūkinės operacijos ir ūkiniai įvykiai, kurie negali būti pagrįsti apskaitos dokumentais, pagrindžiami su jais susijusių ūkinių operacijų ir ūkinių įvykių apskaitos dokumentais. Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo¹⁸ 2 straipsnio 3 dalyje nurodyta, kad biudžetiniai metai – 12 mėnesių biudžeto laikotarpis, prasidedantis sausio 1 dieną ir pasibaigiantis gruodžio 31 dieną. To paties įstatymo 32 straipsnis nurodo, kad metams pasibaigus asignavimų valdytojų ir jiems pavaldžių įstaigų disponuojamose sąskaitose esančios lėšos gražinamos į biudžetą ne vėliau kaip iki sausio 10 dienos.

Biudžeto asignavimai (79,4 tūkst. Lt) panaudoti pažeidžiant teisės aktus ir finansinę drausmę, nes padengtos ateinančių metų išlaidos.

Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2009 m. gruodžio 31 d. ataskaitoje nurodžius ateinančių metų išlaidas, kasinės išlaidos didesnės 79,4 tūkst. Lt.

Ministerijai pavaldžios įstaigos nustatė ir mokėjo priedus, priemokas ir vienkartinės pinigines išmokas darbuotojams, pažeisdamos Vyriausybės nutarimo¹⁹ reikalavimus.

¹⁷ Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos organizavimo taisyklės, patvirtintos finansų ministro 2005 m. gegužės 25 d. įsakymu Nr. 1K-170.

¹⁸ 2003-12-23 Nr. IX-1946, 2007-12-06 įstatymo Nr. X-1354 redakcija.

¹⁹ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1993-07-05 nutarimas Nr. 511 „Dėl biudžetinių įstaigų ir organizacijų darbuotojų darbo apmokėjimo tvarkos tobulinimo“, su vėlesniais pakeitimais.

- Dieveniškųjų technologijų ir verslo mokyklos darbuotojams (vyr. buhalterei, archyvarei, vyr. profesijos mokytojui) direktoriaus įsakymais skirtų priedų ir priemonų suma viršijo darbuotojui nustatyto 0,9 tarnybinio atlyginimo (iš viso 0,7 tūkst. Lt). Pažeistas minėto nutarimo 5.2 p.
- Kai kuriems Vilniaus kurčiųjų ir neprigirdinčiųjų reabilitacinio profesinio mokymo centro darbuotojams (E. Cicėnienei, V. Darvydienei, B. Rodiučenko) nebuvo 10 proc. sumažinti direktoriaus įsakymais skirti priedai, kaip reikalaujama 2009-08-19 Vyriausybės nutarime Nr. 843. Be to, E. Cicėnienei lapkričio mėn. skirtų priedų ir priemonų suma 0,4 tūkst. Lt viršijo teisės aktais leistiną dydį (0,9 tarnybinio atlyginimo). Šio centro direktoriui priskaitytas ir išmokėtas didesnis nei švietimo ir mokslo ministro įsakymu nustatytas (nuo rugpjūčio mėn. sumažintas) priedas. Dėl šių priežasčių minėtiems darbuotojams apskaičiuota ir išmokėta 1,5 tūkst. Lt didesnė atlyginimo suma.
- Vilniaus kolegijos direktoriaus įsakymais vyr. buhalterei ir kai kuriems kitiems buhalterijos darbuotojams skirtų priedų ir priemonų suma viršijo darbuotojui nustatyto 0,9 tarnybinio atlyginimo (iš viso 8,7 tūkst. Lt), kai kuriems kolegijos lektoriams skirtos priemonos iš biudžeto lėšų už laikinai nesančių dėstytojų funkcijų vykdymą viršijo 0,9 tarnybinio atlyginimo (iš viso 2,3 tūkst. Lt). Šiais atvejais pažeistas minėto nutarimo 5.2 punktas ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007-04-04 nutarimo Nr. 337 (su pakeitimais) 16 punktas.
- Vilkijos žemės ūkio mokyklos darbuotojams metų pabaigoje skirtos vienkartinės pinigines išmokos (13,8 tūkst. Lt) už papildomus darbus (pvz., buhalterijos darbuotojams – už papildomą darbą pereinant prie VSAFAS, valgyklos darbuotojoms – už papildomų paslaugų teikimą valgykloje), nors minėto Vyriausybės nutarimo 5.2 p. numatyta, kad už papildomų darbų vykdymą gali būti skiriamos priemonos. Pastebėtina, kad kai kuriems darbuotojams (A. Kelečiui, I. Gumauskienei, P. Petrukaičiui, B. Kuklerienei) skirtos išmokos bet kuriuo atveju viršijo teisės aktais nustatytą priemonų ar vienkartinę išmoką dydį (90 arba 100 proc. tarnybinio atlyginimo dydžio).
- Varėnos technologijos ir verslo mokyklos direktoriaus įsakymais darbuotojams skirtos vienkartinės pinigines išmokos (iš viso 5,6 tūkst. Lt) už įvairius papildomus darbus (pvz., už papildomą darbą „Grybų šventės“ metu, už švietėjiško renginio ir arimo varžybų organizavimą), nors minėto nutarimo 5.2 p. numatyta, kad už papildomų darbų vykdymą gali būti skiriamos priemonos.

Pavaldžios įstaigos darbo užmokestį nustatė ir 13,2 tūkst. Lt darbo užmokesčiui skirtų asignavimų panaudojo (Dieveniškųjų technologijų ir verslo mokykla, Vilniaus kurčiųjų ir neprigirdinčiųjų reabilitacinis profesinio mokymo centras, Vilniaus kolegija) pažeisdamos teisės aktų reikalavimus. Taip pat negalėjome įvertinti, ar Vilkijos žemės ūkio ir Varėnos technologijos ir verslo mokyklų darbuotojams buvo skirtos priemonos ar vienkartinės išmokos, todėl negalime patvirtinti, kad 19,4 tūkst. Lt biudžeto asignavimų panaudota teisėtai ir pagrįstai.

Kai kurių ministerijai pavaldžių įstaigų mokytojų ar kitų darbuotojų darbo laikas viršijo Darbo kodekso²⁰ 144 straipsnio 5 dalyje nustatytą maksimalią darbo trukmę. Nustatyta ir kitų teisės aktų nesilaikymo atvejų darbo santykių su darbuotojais srityje.

²⁰ Lietuvos Respublikos Darbo kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo įstatymas, 2002-06-04 Nr. IX-926, su vėlesniais pakeitimais.

Pastebėjimai dėl darbo laiko apskaitos, darbo sutarčių ir kt.

Kai kurių Varėnos technologijos ir verslo, Vilkijos žemės ūkio ir Dieveniškų technologijų ir verslo mokyklų bei Vilniaus kolegijos darbuotojų darbo trukmė tam tikrais mėnesiais, įskaitant papildomą darbo laiką suaugusiųjų mokymuose, kvalifikacijos egzaminuose, atlikus papildomas funkcijas už laikinai nesančius darbuotojus ir pan., žymimą atskiruose darbo laiko apskaitos žiniaraščiuose ar kituose dokumentuose, viršijo Darbo kodekse nustatytą maksimalią darbo trukmę – 12 val. per dieną.

Lietuvos jaunųjų gamtininkų centro darbuotojos I. Rimkutės, dirbusios centre pagal tris darbo sutartis, darbo trukmė 2009 m. balandžio–gruodžio mėnesiais viršijo Darbo kodekso 144 straipsnio 5 dalyje nustatytą darbo trukmę.

Vilniaus kurčiųjų ir neprisigirdinčiųjų reabilitaciniame profesinio mokymo centre mokytojų darbo laiko apskaitos žiniaraščiai nevedami, todėl negalėjome įsitikinti, ar darbo užmokestis jiems apskaičiuotas už faktiškai dirbtą darbo laiką, atsižvelgiant į ligos dienas ir pan. Be to, negalėjome įvertinti, ar kitų darbuotojų, su kuriais sudarytos papildomo darbo sutartys mokytojo darbui, darbo laikas (įskaitant pagrindinio darbo ir pamokų darbo laiką) neviršija Darbo kodekse nustatytos maksimalios darbo trukmės.

Kai kuriems Lietuvos mokinių ir studentų sporto centro darbuotojams gruodžio mėn. darbo krūvį padidinus iki 1,25 etato, darbo laiko apskaitos žiniaraštyje nurodytas faktiškai dirbtas laikas sudarė 1 etatą, todėl negalime patvirtinti, ar šiems darbuotojams gruodžio mėnesio darbo užmokestis apskaičiuotas ir išmokėtas už faktiškai dirbtą laiką.

Dieveniškų technologijų ir verslo mokyklos administracijos ir kiti darbuotojai dirba papildomą mokytojo darbą mokykloje, nesudarius sutarčių dėl papildomo darbo – nesivadovaujama Lietuvos Respublikos darbo kodekso 114 str. 1 d. – ir nesant direktoriaus įsakymų dėl darbuotojui pavedamo atlikti papildomo darbo.

Manome, kad savo sprendimu skirdamas sau priemoną už papildomas pamokas, praveistas už kitą mokytoją, laikinai negalinti atlikti savo pareigų, Dieveniškų technologijų ir verslo mokyklos direktorius galėjo sukelti interesų konfliktą, nurodytą Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo 2 straipsnio 4 dalyje. Be to, atkreipiame dėmesį, kad direktoriaus darbo apmokėjimo sąlygas turi nustatyti steigėjas.

Nustatyta atveju, kai ministerijai pavaldžios įstaigos operacijas grynaisiais pinigais ir atsiskaitymus su atskaitingais asmenimis vykdė pažeisdamos Kasos darbo organizavimo ir kasos operacijų atlikimo taisyklės²¹ ir kitus teisės aktus:

- Dieveniškų technologijų ir verslo ir Vilkijos žemės ūkio mokyklų bei Lietuvos mokinių ir studentų sporto centro darbuotojams, kurie nėra patvirtinti atskaitingi asmenys, išduodami iš kasos gryniesiems pinigais arba jie ūkio subjekto vardu gauna grynuosius pinigus už suteiktas paslaugas ar prekes. Šiais atvejais pažeistas minėtų taisyklių 9 p.;
- Dieveniškų technologijų ir verslo ir Vilkijos žemės ūkio mokyklose išduodant grynuosius pinigus įnešti į banką, kasos išlaidų orderiai užpildyti netiksliai, juose nenurodomas ir nepasirašo pinigų gavęs asmuo (nors pinigus iš kasos į banką įneša ne tik kasininkė, bet ir kiti darbuotojai) – pažeistas taisyklių 5 ir 6 p.;
- Dieveniškų technologijų ir verslo, Vilkijos žemės ūkio mokyklose, Lietuvos jaunųjų gamtininkų centre pajamos už valgyklos ar mokymosi paslaugas, už parduotus gyvūnus surenkamos neįforminus ūkinių operacijų pagrindžiančiais dokumentais, t. y. neišrašius jokių pinigų priėmimo dokumentų. Šiuo atveju pažeistas taisyklių 10 p., kad atskaitingas asmuo, gavęs iš gyventojų arba ūkio subjektų pinigus, išrašo pinigų priėmimo kvitą ar kitą apskaitos dokumentą;
- kai kuriais atvejais Lietuvos jaunųjų gamtininkų centro darbuotojams avansai išduoti ilgesniam nei 1 mėnesio laikotarpiui, pažeidžiant šių taisyklių 9 p., nors direktoriaus įsakymu dėl ūkio išlaidų atsiskaitymo tvarkos nustatyta, kad atskaitingas asmuo su buhalterija atsiskaito per 7 dienas nuo pinigų gavimo;

²¹ Kasos darbo organizavimo ir kasos operacijų atlikimo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2000-02-17 nutarimu Nr. 179, su vėlesniais pakeitimais.

- avansai Lietuvos jaunųjų gamtininkų centro, Vilniaus kurčiųjų ir neprigirdinčiųjų reabilitacinio profesinio mokymo centro darbuotojams išduodami neatsiskaičius už anksčiau išduotą avansą tam pačiam tikslui – pažeidžiamas Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos taisyklių 188 p.;
- Lietuvos jaunimo turizmo ir Lietuvos mokinių ir studentų sporto centre ne kiekvieną mėnesį buvo atlikta grynųjų pinigų inventorizacija, neparengti grynųjų pinigų patikrinimo kasoje aktai, nors Inventorizacijos taisyklių²² 4 punktą nurodo, kad biudžetinės įstaigos privalo inventorizuoti grynuosius pinigus kasoje kiekvieną mėnesį;
- Vilniaus kurčiųjų ir neprigirdinčiųjų reabilitacinio profesinio mokymo centro, Vilkijos žemės ūkio, Varėnos technologijos ir verslo mokyklų atskaitingi asmenys, atsiskaitę už pirktas prekes ar paslaugas, nepildo avanso ataskaitų, o tik pateikia patvirtinančius dokumentus. Šiais atvejais pažeidžiamas Kasos darbo organizavimo ir kasos operacijų atlikimo taisyklių 9 p.;
- Vilkijos žemės ūkio mokykloje patvirtinantys dokumentai segami atskirai, o ne prie kasos išlaidų orderių, kuriais išduoti pinigai; kai kuriais atvejais kasos išlaidų orderiai pildomi pažeidžiant minėtas taisykles, nes, išmokant pinigus iš kasos, juose nenurodomas mokėjimo pagrindas arba jis nurodomas netiksliai (pvz.: „prekės“, „už draudimą“) (Kasos darbo organizavimo taisyklių 5 ir 6 p.). Kai kasos išlaidų orderyje nenurodomas mokėjimo pagrindas ir nepateikiamos avanso panaudojimo ataskaitos, negalime patvirtinti, kad pinigai pagal tą patį dokumentą buvo išmokėti tik vieną, o ne kelis kartus.

Vilniaus kurčiųjų ir neprigirdinčiųjų reabilitacinis profesinio mokymo centras išnuomojo ar kitaip perdavė patalpas tretiesiems asmenims, pažeisdamas teisės aktų reikalavimus.

Pavyzdžiai

Negyvenamosios patalpos fiziniams asmenims (pvz.: S. Bružui, A. Dmitrov) išnuomos ne konkurso būdu – pažeistas Vyriausybės nutarimo²³ 3.3 punktas.

Patalpos VŠĮ Liubertienės vidurinei mokyklai netinkamai išnuomos, sudarius bendradarbiavimo, o ne nuomos sutartį.

Viešajai įstaigai Respublikiniam kurčiųjų reabilitacijos centrui patalpos įdarbinimo tarnybos veiklai perduotos pagal jungtinės veiklos sutartį. Šiuo atveju pažeistos Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo²⁴ 17 straipsnio 5 dalies nuostatos, kad valstybės ir savivaldybių turtas negali būti perduodamas kitiems juridiniams ar fiziniams asmenims ar kitaip susiejamas su turtu jungtinės veiklos sutarties pagrindu.

Ministerijai pavaldžios įstaigos – Vilniaus kurčiųjų ir neprigirdinčiųjų reabilitacinis profesinio mokymo centras, Dieveniškių technologijų ir verslo mokykla – pagal Viešųjų pirkimų įstatymą²⁵ būdamos perkančiosiomis organizacijomis, sudarė sutartis su nuolatiniais tiekėjais ir pirko iš jų prekes bei paslaugas, nepritaikiusios Viešųjų pirkimų įstatyme numatytų pirkimo būdų.

Varėnos technologijos ir verslo mokykla papildomų renovacijos darbų pirkimui (nusprendus atlikti papildomus renovacijos darbus ir padidinus pradinės rangos sutarties kainą nuo 88,5 tūkst. Lt iki 190 tūkst. Lt) netaikė pirkimo būdų, numatytų Viešųjų pirkimų įstatyme.

Pavaldžios įstaigos sudarė sutartis ir pirko prekes ar darbus, nepritaikę Viešųjų pirkimų įstatyme numatytų pirkimo būdų.

²² Patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999-06-03 nutarimu Nr. 719, su vėlesniais pakeitimais.

²³ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-12-14 nutarimas Nr. 1524 „Dėl valstybės materialiojo turto nuomos“, su vėlesniais pakeitimais.

²⁴ 1998-05-12 Nr. VIII-729, su vėlesniais pakeitimais.

²⁵ 1996-08-13 Nr. I-1491, su vėlesniais pakeitimais.

3. Vidaus kontrolės sistemos įvertinimas

Atsižvelgiant į audito metu atliktas procedūras, nustatyta, kad Švietimo ir mokslo ministerijoje vidaus kontrolės sistema sukurta taip, kad užtikrintų pagrindinius jai keliamus tikslus, atsižvelgiant į vidaus kontrolės tikslą, veiklos riziką, vidaus kontrolės pastovumą ir jos atlikimo sąnaudas, apskaitos ir informacinę sistemą, turto apsaugos būklę ir kitus vidaus kontrolės kriterijus, yra sukurtos pagrindinės vidaus kontrolės procedūros. Be to, ministerija ir pavaldžios įstaigos vykdė pateiktas Valstybės kontrolės rekomendacijas – pavaldžioms įstaigoms, netinkamai panaudojusioms biudžeto lėšas, buvo sumažinti 2010 m. asignavimai. Tačiau audito metu nustatyti reikšmingi vidaus kontrolės trūkumai naudojant pavedimams skirtas lėšas ir apskaitant jų išlaidas. Nustatyta, kad ministerija ir pavaldžios įstaigos, skirdamos lėšas pavedimams vykdyti, nekontroliavo, kad pavedimų gavėjai lėšas naudotų pagal patvirtintą sąmatą ir tinkamai atsiskaitytų už panaudotas biudžeto lėšas, nes pavedimų gavėjai atsiskaitydami už lėšų panaudojimą, nurodė patirtas išlaidas, reikšmingai neatitinkančias sąmatoje numatytą tiems tikslams lėšų.

Pavedimų gavėjų atsiskaitymo už panaudotas lėšas pavyzdžiai

Lietuvos studentų sąjunga, atsiskaitydama ministerijai už 10.6.1.1.11 priemonės projektų vykdymui panaudotas lėšas, pavedimo įvykdymo ataskaitose nurodė, kad kavos pertraukėlėms, dalyvių maitinimui, prizams panaudota 30–90 proc. daugiau lėšų negu buvo planuota sąmatoje, sutaupius lėšas kitiems numatytiems tikslams, pvz. salės nuomai, ekspertų apmokėjimui ir kt.

Vytauto Didžiojo universitetas, atsiskaitydamas ministerijai už LITNET programos vykdymui panaudotas lėšas, pavedimo įvykdymo ataskaitoje nurodė, kad darbuotojų darbo užmokesčiui, komandiruotėms, konferencijų organizavimui panaudojo 35–55 proc. daugiau lėšų negu buvo planuota sąmatoje, sutaupius lėšas kitiems numatytiems tikslams – eksploatacinių medžiagų įsigijimui, komunalinėms išlaidoms.

Lietuvos jaunimo turizmo centrui pateiktoje UAB „Vilnius travel service“ vykdyto projekto „62-oji Gulbinų vasara. Iš amžių glūdumos į antrą tūkstantmetį Lietuvos“ pavedimo įvykdymo ataskaitoje nurodyta, kad išvykų išlaidoms panaudota 2,3 tūkst. Lt vietoje planuotų 20 tūkst. Lt, kitoms paslaugoms panaudota 44,4 tūkst. Lt vietoje planuotų 20,5 tūkst. Lt ir t. t.

Lėšų naudojimo sutartyse numatyta, kad patikslinta sąmata nerengiama, perskirsčius lėšas tarp sąmatoje nurodytų išlaidų ir nekeičiant bendros lėšų sumos, taigi pavedimų gavėjai galėjo vienašališkai perskirstyti lėšas ir panaudoti jas nesuderinę su pavedimų davėjais. *Pažymėtina, kad 2010 m. atnaujintoje pavyzdinėje lėšų naudojimo sutartyje numatyta, kad, keičiant prie sutarties pridedamą sąmatą, sutarties keitimas įforminamas patvirtintus patikslintą sąmatą.*

Taip pat nustatyta vidaus kontrolės sistemos trūkumų lėšų planavimo srityje, nes didelė konkrečioms programų priemonėms vykdyti suplanuotų asignavimų dalis nebuvo panaudota šių priemonių vykdymui, o perskirstyta kitoms priemonėms įgyvendinti. Manome, kad esančių kontrolės procedūrų nepakanka ir pavaldžių įstaigų apskaitos bei finansinių ataskaitų kontrolės srityje, nes nustatytos klaidos šių įstaigų turto, pajamų, piniginių lėšų, darbo užmokesčio ir kitose srityse. Nustatyti vidaus kontrolės sistemos trūkumai ir klaidos finansinėse ataskaitose rodo, kad vidaus kontrolės sistema ministerijoje veikė nepatikimai, todėl ji vertinama kaip patenkinama.

4. Kiti pastebėjimai

4.1. Dėl mokslo ir švietimo įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo

Ministerija, vykdydama ne įstaigų išlaikymo, o kitas programas, gana reikšmingą asignavimų dalį panaudoja įvairių švietimo įstaigų ar mokslo darbuotojų darbo apmokėjimui.

Pavyzdžiai

Pagal sudarytas lėšų naudojimo sutartis su apskričių viršininkų administracijomis ministerija perveda lėšas vidurinio ugdymo programų akreditavimo grupių narių darbo užmokesčiui mokėti, vidurinio ugdymo programų akreditacijos komisijos (vertinančios akreditavimo grupių pateiktas ataskaitas) narių darbui apmokėti. Lėšos darbo užmokesčiui skiriamos pagal pavedimų lėšų (2.2.1.1.1.31) išlaidų straipsnį.

Pagal sudarytas lėšų naudojimo sutartis su savivaldybių administracijomis ministerija perveda lėšas bendrojo lavinimo mokyklų mokytojų darbui apmokėti, taikant eksperimentinį etatinį mokytojų darbo apmokėjimą. Lėšos darbo užmokesčiui skiriamos pagal pavedimų lėšų (2.2.1.1.1.31) išlaidų straipsnį.

Pagal sudarytas lėšų naudojimo sutartis su aukštosiomis mokyklomis ministerija perveda lėšas perkvalifikavimo studijų daliniam finansavimui, t.y. aukštųjų mokyklų dėstytojų darbo užmokesčiui mokėti. Lėšos darbo užmokesčiui skiriamos pagal pavedimų lėšų (2.2.1.1.1.31) išlaidų straipsnį.

Pagal lėšų naudojimo sutartis su savivaldybių administracijomis ministerija perveda lėšas švietimo įstaigų priešmokyklinio ir ikimokyklinio ugdymo pedagogų etatų finansavimui, švietimo pagalbos specialistų etatų finansavimui, t.y. švietimo įstaigų darbuotojų darbo užmokesčiui mokėti. Lėšos darbo užmokesčiui skiriamos pagal pavedimų lėšų (2.2.1.1.1.31) išlaidų straipsnį.

Ministerija skiria lėšas pavaldžiai įstaigai Nacionaliniam egzaminų centrai, kuris pagal sudarytas lėšų naudojimo sutartis įvairioms bendrojo lavinimo mokykloms perveda lėšas šių mokyklų mokytojų – brandos egzaminų vertintojų – darbui apmokėti (lėšos skiriamos pagal pavedimų lėšų (2.2.1.1.1.31) išlaidų straipsnį). Taip pat Nacionalinis egzaminų centras sudaro autorines sutartis su įvairiais mokslo ar švietimo įstaigų darbuotojais ir moka jiems autorinį atlyginimą už egzaminų užduočių ir vertinimo instrukcijų parengimą (panaudojamos kitų paslaugų (2.2.1.1.1.30) straipsnio išlaidos).

Ministerija dalį asignavimų panaudoja sudarytų darbo grupių, tarybų narių darbo užmokesčiui apmokėti pagal sudarytas autorines arba paslaugų sutartis (panaudojamos kitų paslaugų (2.2.1.1.1.30) straipsnio išlaidos).

Ministerija skiria lėšas pavaldžioms įstaigoms ekspertų, komisijų narių, seminarų lektorių, metodikų rengėjų ir pan. darbui apmokėti. Šiems tikslams dažniausiai sudaromos autorinės sutartys, autoriniam atlyginimui apmokėti panaudojamos kitų paslaugų (2.2.1.1.1.30) straipsnio išlaidos.

Pagal sudarytas lėšų naudojimo sutartis su aukštosiomis mokyklomis, mokslo ir studijų institucijomis ministerija perveda lėšas LITNET, LVU programų vykdymui. Dalis šių programų sąmatose numatytų lėšų tenka šių įstaigų darbuotojų, susijusių su minėtų programų vykdymu, darbo užmokesčiui mokėti. Kai kuriais atvejais pagrindinis programų vykdytojas – Kauno technologijos universitetas – sudaro sutartis ir gautas lėšas skiria kitoms mokslo institucijoms. Todėl pasitaiko atveju, kai KTU perveda lėšas ŠMM pavaldžioms įstaigoms (pavyzdžiui, kolegijoms), o šios lėšas panaudoja papildomam savo darbuotojų darbo apmokėjimui (pvz., priemokoms, vienkartinėms išmokoms). Lėšos darbo užmokesčiui skiriamos pagal pavedimų lėšų (2.2.1.1.1.31) išlaidų straipsnį.

Vykdydama Lituanistikos (baltistikos) studijų ir mokslinių tyrimų skatinimo programą, ministerija pagal lėšų naudojimo sutartis skiria lėšas mokslo ir studijų institucijoms jų tyrėjų atlyginimui, dėstytojų autoriniam atlygiui mokėti. Lėšos darbo užmokesčiui skiriamos pagal pavedimų lėšų (2.2.1.1.1.31) išlaidų straipsnį.

Pagal sudarytas lėšų naudojimo sutartis su valstybinėmis aukštosiomis mokyklomis ministerija papildomai skyrė lėšų gabių studentų finansavimui studijų krepšelio principu, t.y. tame tarpe ir šių mokyklų dėstytojų darbo užmokesčiui mokėti pagal pavedimų lėšų (2.2.1.1.1.31) išlaidų straipsnį.

Švietimo ir mokslo ministerija ir pavaldžios įstaigos sudaro autorines sutartis mokymams vesti, įvairiems tyrimams ir analizėms atlikti, strategijų projektų sukūrimui ir pan. Pavyzdžiui, ministerija 2009 m. sudarė autorines sutartis mokslinių tyrimų antrinės duomenų analizės atlikimui, mokslinio tyrimo „Socialinio teisingumo rodikliai švietime“ parengimui, studentų, priimamų 2009 m. į aukštąsias mokyklas, apskaitos sukūrimui, lietuvių kalbos ugdymo bendrojo lavinimo mokyklose 2010-2014 m. strategijos projekto sukūrimui ir t. t. Tokiais atvejais autorinis atlyginimas dažnai mokamas įvairiems švietimo ir mokslo srities darbuotojams – universitetų dėstytojams ir profesoriams, mokytojams ekspertams, Lietuvos mokslo tarybos nariams ir kt., o šiam atlyginimui apmokėti panaudojamos kitų paslaugų (2.2.1.1.1.30) straipsnio išlaidos.

Pateikti pavyzdžiai rodo, kad įvairių švietimo įstaigų, aukštųjų mokyklų, mokslo institucijų darbuotojų darbo apmokėjimui naudojami ne tik tų įstaigų išlaikymo darbo užmokesčio fonde numatyti asignavimai, bet ir kitų išlaidų straipsnių lėšos, skiriamos Švietimo ir mokslo ministerijos. Be to, mokslo ir studijų institucijų darbuotojų darbo užmokestį reglamentuojantys teisės aktai leidžia šių įstaigų darbuotojams mokėti iki 300 proc. tarnybinio atlyginimo dydžio priedų ir priemonų sumą iš įvairių projektų, programų vykdymo lėšų, o autorinio atlygio dydžiai nėra reglamentuoti jokiais teisės aktais.

Pavaldžiose įstaigose sudaromos autorinės sutartys ir autorinis atlyginimas mokamas savo darbuotojams. Kai kuriais atvejais autorinės sutartys sudarytos darbuotojų pareiginiuose nuostatuose nustatytoms tiesioginėms funkcijoms vykdyti, nustatyta kitų neekonomiško lėšų naudojimo atvejų autoriniam atlygiui mokėti.

Vilniaus kolegijos autorinių sutarčių pavyzdžiai

Vilniaus kolegija sudarė autorines sutartis ir autorinį atlyginimą skyrė dizainerei (įstaigos darbuotojai) už reklaminio plakato maketo parengimą, reklaminio skelbimo parengimą spaudai, el. reklamjuostės sukūrimą ir parengimą, nors dizainerės pareigybės aprašyme numatytos pareigos – formuoti kolegijos įvaizdį, rengti kolegijos informacinės medžiagos dizaino projektus ir pan.

Su Ryšių su visuomene skyriaus vedėja sudarytos autorinės sutartys ir autorinis atlyginimas skirtas už skrajučių, lankstinukų maketų parengimą spaudai, nors ryšių su visuomene sk. vedėjos pareigybės aprašyme numatytos funkcijos ruošti ir platinti viešosios informacijos pranešimus, rengti kolegijos reklamos ir informacinę medžiagą ir pan.

Choro vadovo paslaugoms 2009-11-11 sudaryta autorinė sutartis, pagal kurią autorius už 1900 Lt autorinį atlygį iki 2009-11-20 turėjo parengti ir atlikti koncertinę programą studentų chorų festivaliui, nors kolegijoje yra laisvas choro vadovo etatas, kurio mėnesinis darbo užmokesčio fondas – 1660 Lt. Mūsų nuomone, šiuo atveju lėšos panaudotos ne pačiu ekonomiškiausiu būdu, nes sumokėtas autorinis atlyginimas už 10 d. laikotarpį (1900 Lt) viršijo nustatytą mėnesinį darbo užmokesčio fondą choro vadovui.

Lietuvos jaunųjų gamtininkų centro autorinių sutarčių pavyzdžiai ir kiti pastebėjimai dėl darbo apmokėjimo

Su metodikos skyriaus metodininke sudaryta autorinė sutartis leidinėlių „ES jaunųjų mokslininkų konkurso nacionalinio etapo darbų santraukos“ ir „ES <...> pranešimų santraukos“ stilistinei ekspertizei, nors pareigybės aprašyme numatyta rengti, redaguoti, spausdinti ir platinti gamtinės ir etninės krypties dalykinius, informacinius ir metodinius leidinius.

Su būrelio vadove sudaryta autorinė sutartis sukurti ir pravesti seminarus „Atnaujintų bendrų programų įgyvendinimo patirtis“ ir „Kūrybos dirbtuvės“, tačiau darbuotojos pareigybės aprašyme numatyta vesti šalies mokytojams kvalifikacijos tobulinimo seminarus.

Be to, su minėta būrelio vadove autorinės sutartys buvo sudaromos ir tuo laikotarpiu (pvz.: rugsėjo 23 d., lapkričio 13 d.), kai darbuotoja nevykdė savo tiesioginių funkcijų (darbo laiko apskaitos žiniaraštis jai nebuvo vedamas), nes nuo rugsėjo 21 d. buvo naikinama ši pareigybė, o centras šiuo laikotarpiu jai mokėjo darbo užmokestį. Manome, kad šiuo laikotarpiu būrelio vadovei galėjo būti pavedamos atlikti tokios funkcijos, nesudarius autorinių sutarčių ir nemokant autorinio atlyginimo (pažymėtina, kad darbuotojos pareigybės aprašyme yra numatyta, jog vykdo kitus įstaigos vadovų pavedamus darbus).

Ugdymo plėtotės centro autorinių sutarčių pavyzdžiai

Ugdymo plėtotės centras autorines sutartis sudarė ir autorinį atlyginimą skyrė metodininkėms (įstaigos darbuotojoms) už ekspertinio vertinimo recenzijų sukūrimą, programų vertinimo ekspertinių išvadų pateikimą, mokinių pasiekimų diagnostinių vertinimo įrankių lietuvių k. (4 kl., 8 kl.) parengimą ir pan.

Pažymėtina, kad Vyriausybės nutarimo²⁶ 5.2 punkte numatyta, kad darbuotojams už papildomų darbų vykdymą mokamos priemokos (jeigu nesudaroma papildoma darbo sutartis).

Vykdamas įvairias programas pagal lėšų naudojimo sutartis su įvairiomis biudžetinėmis įstaigomis sudarytos sąlygos šių įstaigų darbuotojams mokėti darbo užmokesį iš kitų asignavimų, virš joms patvirtintų maksimalių išlaidų darbo užmokesčiui.

Su švietimo ir mokslo darbuotojais papildomiems darbams sudaromos autorinės sutartys, kurių dydžiai neregamentuoti. Tokiu būdu švietimo ir mokslo institucijos turi galimybę, nepažeisdamos teisės aktų, išmokėti darbuotojams santykinai didelį atlyginimą, reikšmingai viršijantį jų tarnybinį atlyginimą, suplanuotą darbo užmokesčio fonde.

Esant tokiai situacijai minėtų švietimo ir mokslo įstaigų vidutinis darbo užmokestis, apskaičiuotas pagal jų darbo užmokesčio fondo lėšas, nerodo tikrojo tokių darbuotojų darbo apmokėjimo dydžio, todėl negali būti objektyviai palyginamas su kitų sektorių darbuotojų vidutiniu atlyginimu.

Audito metu nustatėme tam tikrų dalykų, susijusių su pavaldžių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimu.

Vilniaus kolegijoje yra didelė dalis laisvų etatų, kurių darbo užmokesčio fondas naudojamas priemokoms mokėti kitiems darbuotojams už laikinai nesančių darbuotojų (laisvų etatų) atliekamas funkcijas. Manome, kad tai ne pats optimaliausias darbo organizavimo būdas žmogiškųjų išteklių valdymo, lėšų naudojimo ir funkcijų atlikimo požiūriu.

Švietimo aprūpinimo centras netinkamai vykdė Vyriausybės 2009-08-19 nutarimą Nr. 843, pagal kurį įstaigos turėjo peržiūrėti darbuotojams skirtus priedus ir atitinkamai juos sumažinti 10 arba 30 proc. Centras nuo rugpjūčio 23 d. direktoriaus įsakymais atitinkamai sumažino priedus darbuotojams, kaip buvo numatyta nutarime, tačiau rugsėjo ir spalio mėn. darbuotojams iš naujo skyrė didesnius priedus (iki 90 proc.).

Lietuvos mokinių ir studentų sporto centras metų pabaigoje, likus darbo užmokesčio asignavimų, direktorės įsakymais kai kurių darbuotojų gruodžio mėnesio (nuo gruodžio 1 d. iki 31 d.) etatus padidino 0,25 etato ir išmokėjo jiems didesnę darbo užmokesčių.

Pavaldi įstaiga Lietuvos jaunųjų gamtininkų centras darbo užmokesčiui skirtus asignavimus, sutaupytus dėl darbuotojų laikino nedarbingumo ar laisvų pareigybių, panaudojo darbuotojų vienkartinėms piniginėms išmokoms mokėti (iš viso 20,9 tūkst. Lt). Pagal 2009 metų valstybės

²⁶ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1993-07-05 nutarimas Nr. 511 „Dėl biudžetinių įstaigų ir organizacijų darbuotojų darbo apmokėjimo tvarkos tobulinimo“, su vėlesniais pakeitimais.

biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymą²⁷ asignavimų valdytojais asignavimų, sutaupyto dėl darbuotojų laikino nedarbingumo ar laisvų pareigybių, negali naudoti vienkartinėms piniginiams išmokoms mokėti. Šiuo atveju ministerija neužtikrina, kad pavaldi įstaiga sutaupyto asignavimų nenaudotų vienkartinėms išmokoms mokėti.

Ministerijai pavaldžios įstaigos nustatė arba mokėjo darbuotojams įvairias pašalpas ir išmokas, nenumatytas darbo užmokestį reglamentuojančiuose teisės aktuose²⁸. Pastebėtina, kad Darbo kodekso 189 straipsnis nurodo, kad iš valstybės biudžeto finansuojamų įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo sąlygos nustatomos įstatymų nustatyta tvarka.

- Vilniaus kurčiųjų ir neprigirdinčiųjų reabilitacinis profesinio mokymo centras, vadovų įsakymu patvirtintoje tvarkoje nustatydamas, kad darbuotojams gali būti skiriamos įvairios išmokos, nenumatytos darbuotojų darbo užmokestį reglamentuojančiuose teisės aktuose (pvz., santuokos sudarymo proga, nutraukus darbo sutartį darbuotojo pareiškimu ir kt.), sudarė sąlygas neekonomiškam biudžeto lėšų naudojimui, nesilaikydamas Vyriausybės nutarimo²⁹ 5 punkto.
- Kauno kolegija suteikė finansinę paramą darbuotojams jų mokesčiui už mokslą aukštosiose mokyklose padengti, išmokėjo darbuotojams pašalpas gimus vaikui, vestuvių proga ar kitas išmokas, nenumatytas darbuotojų darbo užmokestį reglamentuojančiuose teisės aktuose. Iš viso šiems tikslams panaudojo 31,3 tūkst. Lt Specialiosios švietimo plėtros programos lėšų. Pastebėtina, kad minėti pašalpai ir kitų išmokų skyrimo atvejais numatyti kolegijos kolektyvinėje sutartyje.
- Vilniaus kolegija dalį biudžeto lėšų (5,2 tūkst. Lt) panaudojo darbuotojo studijų aukštojoje mokykloje kainai padengti ir išmokėti kitas išmokas, nenumatytas darbuotojų darbo užmokestį reglamentuojančiuose teisės aktuose (pvz. vaiko gimimo proga).

Mūsų nuomone, toks darbo užmokesčio išmokėjimas ar su darbo apmokėjimu susijusių sąlygų nustatymas minėtose pavaldžiose įstaigose neužtikrina biudžeto asignavimų naudojimo ekonomiškiausiu būdu ir sąžiningo Vyriausybės reikalavimų vykdymo. Ministerijai pavaldžios kolegijos panaudojo biudžeto asignavimus (Kauno kolegija – 31,3 tūkst. Lt, Vilniaus kolegija – 5,2 tūkst. Lt), išmokėdamos darbuotojams pašalpas ir kitas išmokas, nenumatytas darbo užmokestį reglamentuojančiuose teisės aktuose.

4.2. Dėl lėšų naudojimo kitiems tikslams ir nepagrįstų išipareigojimų

Ministerijai pavaldžios įstaigos neišnaudoja visų galimybių asignavimus išlaidoms naudoti ekonomiškiausiu būdu, nors Biudžeto sandaros įstatymo 7 str. 1 d. numatyta, kad asignavimų valdytojais ir jiems pavaldžių biudžetinių įstaigų vadovai atsako už paskirtų asignavimų efektyvų, atitinkantį programoje nustatytus tikslus ir rezultatyvų naudojimą.

²⁷ Lietuvos Respublikos 2009 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas (2008-12-22 Nr. XI-96, su vėlesniais pakeitimais), 13 str.

²⁸ Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimai: 1993-07-05 Nr. 511 ir 2007-04-04 Nr. 337 (su vėlesniais pakeitimais).

Pastebėjimai dėl transporto naudojimo

Palyginę panašias funkcijas vykdančių Švietimo ir mokslo ministerijai pavaldžių įstaigų lengvųjų automobilių ridą, manome, kad Vilkijos žemės ūkio mokykla, Dieveniškių technologijų ir verslo mokykla, Varėnos technologijos ir verslo mokykla savo reikmėms nuvažiuoja daugiau kilometrų, negu įprasta tokioms įstaigoms (per mėnesį mokyklų reikmėms nuvažiuojama nuo 1400 iki 4670 km), Lietuvos jaunųjų gamtininkų centras kai kuriais atvejais Vilniaus mieste per dieną nuvažiuoja po 230–280 km, todėl lėšos transporto išlaikymui šiose įstaigose gali būti naudojamos ne pačiu ekonomiškiausiu būdu, be to kai kuriose pavaldžiose įstaigose nenustatyti automobilių ridos limitai.

Nustatyta atvejų, kai pavaldžios įstaigos kelionės tuo pačiu maršrutu metu skirtingomis dienomis nuvažiuoja skirtingą kilometrų skaičių. Pavyzdžiui, Vilniaus kolegija maršrutu Palydovo g.–Jasinskio g.–Palydovo g. nuvažiuoja nuo 19 iki 104 km. Maršrutu Varėna–Alytus–Varėna skirtinguose Varėnos technologijos ir verslo mokyklos kelionės lapuose nurodyta, kad nuvažiuota nuo 125 iki 204 km, nors pagal Lietuvos automobilių kelių direkcijos duomenis atstumas tarp Alytaus ir Varėnos yra 49 km.

Dieveniškių technologijų ir verslo, Varėnos technologijos ir verslo mokyklų kelionės lapuose, išrašomuose visam mėnesiui, nurodomi tik tarp miestiniai maršrutai (pvz., Dieveniškės–Vilnius, Varėna–Vilnius), bet nenurodoma, kada ir kas šiuo maršrutu važiavo, kelionės lapuose pasirašo tik vairuotojai, o ne važiavę darbuotojai, todėl negalime įvertinti, ar lėšos transporto išlaikymui naudojamos tikslingai. Be to, šiose mokyklose nustatyta atvejų, kai vienam vairuotojui tam pačiam laikotarpiui išduodami keli kelionės lapai. Pavyzdžiui, Dieveniškių technologijų ir verslo mokykla vienam vairuotojui išdavė du kelionės lapus tam pačiam automobiliui *VW Passat*, juose nurodant tą patį laikotarpį (09-01–09-30). Varėnos technologijos ir verslo mokykla liepos 7 d. vienam vairuotojui išdavė du kelionės lapus – automobiliui *Opel Astra* (Varėna–Alytus) ir automobiliui *VW Sharan* (Varėna–Vilnius).

Lietuvos mokinių ir studentų sporto centre įstaigos darbuotojai naudojami tarnybiniu automobiliu asmeninėms reikmėms, apmokėdami tik kuro išlaidas, neatsižvelgiant į automobilio amortizacines sąnaudas.

Kiti pastebėjimai dėl neekonomiško lėšų naudojimo pavaldžiose įstaigose

Pavaldžių įstaigų – Varėnos technologijos ir verslo, Vilkijos žemės ūkio mokyklos ir Vilniaus kurčiųjų ir nepriuginčiųjų reabilitacinio profesinio mokymo centro – išlaidos tarnybiniams mobiliesiems telefonams išlaikyti viršijo Vyriausybės asignavimų valdytojų nustatytą dydį – 0,3 proc. asignavimų darbo užmokesčiui. Be to, Vilniaus kurčiųjų ir nepriuginčiųjų reabilitaciniame profesinio mokymo centre nenustatyti išlaidų tarnybiniams mobiliesiems telefonams limitai, darbuotojams mobiliųjų telefonų pokalbiai apmokėti ir atostogų metu.

Lietuvos jaunųjų gamtininkų centre 2009 m. nebuvo nustatyti išlaidų tarnybiniams mobiliesiems telefonams limitai ir pareigų, kurias einant suteikiama teisė naudotis šiais telefonais, sąrašas. Mūsų nuomone, tai galėjo sudaryti sąlygas neekonomiškai naudoti biudžeto lėšas tarnybinių mobiliųjų telefonų išlaidoms dengti.

Lietuvos jaunųjų gamtininkų centras konferencijos „Sveikos mitybos ir fizinio aktyvumo ugdymas mokyklose“ organizavimo paslaugoms pirkti iš UAB „Opera optima“ panaudojo 11,8 tūkst. Lt biudžeto asignavimų (iš kurių 1,8 tūkst. Lt skirta komisiniams), nors centro nuostatuose numatyta funkcija organizuoti šalies ir tarptautinius renginius vaikams ir jaunimui.

Lietuvos jaunųjų gamtininkų centre gyvūnų mitybai sunaudoti produktai į išlaidas nurašomi bendra įsigytų produktų suma, neišskiriant, kiek ir kokių produktų sunaudota kiekvieno gyvūno mitybai, nors centro direktoriaus įsakymu (2006-02-24 Nr. V-21) patvirtintos zoologinių kolekcijų gyvūnų šėrimo normos ir išlaidos mėnesiui. Mūsų nuomone, tokia sunaudotų produktų apskaita sudaro sąlygas neekonomiškai šiam tikslui skirtų biudžeto lėšų naudojimui.

Pastebėjimai dėl lėšų naudojimo reklamai, informacijos sklaidai, leidybai, kitoms reikmėms

Ministerija didelę asignavimų dalį panaudoja skirdama lėšas mokslo ir studijų institucijoms informacijos apie mokslą ir studijas sklaidai per televiziją, radiją, spaudą, siekdama informuoti visuomenę apie vykstančius renginius, priimtus sprendimus ir kt. Taip pat nemažą asignavimų dalį šiam tikslui skiria ir pačios aukštosios mokyklos, siekdamos konkuruoti tarpusavyje ir pritraukti daugiau studentų. Pavyzdžiui, Vilniaus kolegijos reklamai televizijoje, spaudoje, internete, lankstinukų, reklaminių iškabų gamybai ir kitiems reklaminiams

²⁹ 1993-07-05 Nr. 511, su vėlesniais pakeitimais.

tikslams 2009 m. panaudota daugiau nei 67 tūkst. Lt. Mūsų nuomone, studijų finansavimo krepšelio principu sistema skatina aukštąsias mokyklas konkuruoti tarpusavyje, skleidžiant informaciją apie jų veiklą, studijų kryptis ir pan., taip siekiant pritraukti daugiau studentų. Todėl didelė dalis biudžeto lėšų panaudojama reklamos tikslams, t.y. valstybės požiūriu ne būtiniams išlaidoms dengti, nors didelė dalis skleistinos informacijos yra skelbiama internete.

2009 m. ministerija skyrė biudžeto asignavimus pavaldžiai įstaigai Pedagogų profesinės raidos centrui latvių kalbos seminaro organizavimui. Seminaro dalyvavo 13 lietuvių kalbos mokytojų, kurie aukštesiose mokyklose mokėsi latvių k. Manome, kad esant sunkiai ekonominei situacijai, šio seminaro organizavimas netikslingas, nes latvių kalba Lietuvoje nėra populiarė ir naudojama retais atvejais. Mūsų nuomone, šiuo atveju biudžeto lėšos (17,4 tūkst. Lt) galėjo būti panaudotos svarbesniems tikslams.

Vykdydama 11.2.2.1.6 priemonę, ministerija skiria lėšas Švietimo aprūpinimo centrui mokyklinės dokumentacijos leidybai (2009 m. šiam tikslui skirta 200 tūkst. Lt, iš šių lėšų 132,2 tūkst. Lt panaudota mokyklinės dokumentacijos leidybai, likusioji lėšų dalis – išsilavinimo pažymėjimų leidybai, kurie švietimo įstaigoms išdalijami neatlygintinai). Švietimo aprūpinimo centras išleistą mokyklinę dokumentaciją parduoda įvairioms švietimo įstaigoms ir gauna už tai pajamas, kurias vėl naudoja atsiskaitymams su leidinių leidėjais. Todėl manome, kad Švietimo aprūpinimo centras mokyklinės dokumentacijos leidybai galėjo panaudoti gautas pajamas, taip sutaupydamas šiam tikslui skirtus biudžeto asignavimus (132,2 tūkst. Lt).

Pažymėtina, kad vykdydama 10.6.1.1.10 priemonę „Skatinti jaunimo mokslinės, kūrybinės ir sportinės veiklos iniciatyvas“ ir 10.6.1.1.11 priemonę „Remti aukštųjų mokyklų studentų atstovybių sąjungų renginius“, ministerija nėra nustačiusi, kiek kokios srities projektų reikia finansuoti, norint pasiekti tikslus, nenustatyti aiškūs projektų atrankos kriterijai, finansuojant vykdomus projektus, didelė dalis lėšų (20 - 80 proc.) panaudojama projekto dalyvių maitinimui, kavos pertraukėlėms, apgyvendinimui, o ne tiesioginiam mokslinės ar kūrybinės veiklos plėtojimui. Be to, nustatyta, kad kai kuriais atvejais šiems tikslams panaudojama net daugiau lėšų nei numatyta sąmatoje. Dėl išvardytų priežasčių manome, kad lėšos minėtoms priemonėms įgyvendinti gali būti naudojamos ne pačiu ekonomiškiausiu būdu.

Ministerijai pavaldžios įstaigos su paslaugų teikėjais ar rangovais sudarė sutartis, pagal kurias buvo atlikti darbai ar suteiktos paslaugos, ir prisiėmė didesnius įsipareigojimus negu numatyti biudžeto asignavimai šiam tikslui arba nepagrįstai prisiėmė įsipareigojimus apmokėti už nesuteiktas paslaugas ar kitų asmenų patirtas išlaidas.

Pastebėjimai dėl nepagrįstai prisiimtų įsipareigojimų

Vilniaus kurčiųjų ir neprigirdinčiųjų reabilitacinis profesinio mokymo centras 2008 m. sudarydamas remonto darbų sutartį su UAB „Irdaiva“, pagal kurią buvo atlikti 197,6 tūkst. Lt vertės mokomųjų ir administracinių patalpų remonto darbai, prisiėmė didesnius įsipareigojimus negu numatyti biudžeto asignavimai ilgalaikio materialiojo turto remonto išlaidoms dengti (2009 m. pabaigoje kreditinis įsiskolinimas rangovui buvo 72,6 tūkst. Lt).

Ministerijai pavaldi įstaiga – Joniškio žemės ūkio mokykla – 2008 m. sudarydama sutartį su rangovu, pagal kurią buvo atlikti pastato rekonstravimo darbai, prisiėmė didesnius įsipareigojimus negu numatyti biudžeto asignavimai investiciniam projektui vykdyti. Taigi mokykla pažeidė Valstybės lėšų, skirtų valstybės kapitalo investicijoms, planavimo, tikslinimo, naudojimo, apskaitos ir kontrolės taisyklių³⁰ 26 punktą, kuriame nurodyta, kad valstybės įstaigos tam tikriems metams valstybės kapitalo investicijoms numatytas lėšas naudoja investicijų projektams vykdyti, neviršydamos tam tikram laikotarpiui projektams įgyvendinti numatyto lėšų dydžio. Dėl mokyklos prisiimtų įsipareigojimų viršijus sąmatą, dalis 2009 m. projektams numatytų kapitalo investicijų (222 tūkst. Lt) turėjo būti skirta (Vyriausybės nutarimu) ir panaudota 2008 m. nepagrįstai prisiimtiems įsipareigojimams dengti.

Pastebėtina, kad Vilkijos žemės ūkio mokykla sudarė atstovavimo sutartis su advokatų profesine bendrija, kuriose nenumatė avansinio mokėjimo, valandinio įkainio ar bendros už paslaugas mokėtinos sumos. Be to, sudarius sutartis, tą pačią dieną išrašyta sąskaita-faktūra, nors darbai dar nebuvo atlikti. Taigi mokykla prisiėmė įsipareigojimus apmokėti sutartyse neapertą sumą, nors paslaugos dar nebuvo suteiktos. Todėl

³⁰ Valstybės lėšų, skirtų valstybės kapitalo investicijoms, planavimo, tikslinimo, naudojimo, apskaitos ir kontrolės taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-04-26 nutarimu Nr. 478, su vėlesniais pakeitimais

negalime patvirtinti, kad lėšos (4,8 tūkst. Lt) šioms paslaugoms apmokėti panaudotos racionaliai ir tikslingai, už atliktas atstovavimo paslaugas.

Švietimo aprūpinimo centras pagal susitarimą su patalpų Goštauto g. 12 bendraturčiais sudarydamas sutartis su komunalinių paslaugų teikėjais ir darbo sutartis su pastato priežiūrą vykdančiais darbuotojais, prisiėmė išpareigojimus padengti kitų juridinių asmenų patirtas išlaidas. Minėtiems juridiniams asmenims pavėluotai atsiskaičius ar trūkstant lėšų atsiskaityti už komunalines paslaugas, pavaldi įstaiga privalės biudžeto asignavimus, skirtus vykdyti programas, naudoti kitų juridinių asmenų patirtoms išlaidoms dengti.

Lietuvos jaunųjų gamtininkų centras, atsiskaitydamas ministerijai už lėšų panaudojimą tam tikriems projektams vykdyti, renginiams organizuoti, pavedimo įvykdymo ataskaitose nurodė nepatirtas išlaidas už salės nuomą – pagal sau pačiam išrašytas sąskaitas faktūras. Tokiu būdu sutaupyti biudžeto asignavimai (2,5 tūkst. Lt) negražinti į biudžetą (asignavimų valdytojui), jie panaudoti atsiskaitymams su kitais tiekėjais. Be to, Lietuvos jaunųjų gamtininkų ir Lietuvos jaunimo turizmo centrai, atsiskaitydami ministerijai už projektams ir renginiams vykdyti panaudotas lėšas, ataskaitose netinkamai nurodė patirtas išlaidas pagal sau išrašytas sąskaitas faktūras.

5. Rekomendacijos

Švietimo ir mokslo ministerija ir jai pavaldžios įstaigos dėl audito metu nustatytų neatitikimų ir teiktų rekomendacijų buvo informuotos raštais (žr. 1 priedo 1 lentelę). Didžioji dalis klaidų atsirado dėl to, kad apskaita pavaldžiose įstaigose tvarkyta nesivadovaujant Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos taisyklėmis, už suteiktas paslaugas gautos pajamos nepervestos į biudžetą, patirtos išlaidos apskaitytos nesivadovaujant Valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikacija.

Pažymime ministerijos pažangą vykdant audito metu pateiktas rekomendacijas ir šalinant nustatytus trūkumus: ministerija jau antri metai atlieka pavaldžių įstaigų balanso sąskaitų likučių analizę pagal parengtą metinę ataskaitą „Išlaidų sąmatos vykdymo balanso aktyvo ir pasyvo sąskaitų likučių iššifravimas“, pavaldžioms įstaigoms, netinkamai panaudojusioms biudžeto lėšas, buvo sumažinti 2010 m. asignavimai, sudarė lėšų naudojimo sutartis, skirdama lėšas religinių bendruomenių ir bendrijų mokykloms, kitoms nepavaldžioms įstaigoms, 2010 m. patobulino pavyzdinę lėšų naudojimo sutartį ir lėšų panaudojimo ataskaitos formą. Pažymėtina, kad pavaldžios įstaigos ištaisė dalį klaidų, kurios turėjo įtakos finansinių ataskaitų teisingumui ir buvo nustatytos atliekant 2009 metų devynių mėnesių ir metinės finansinės atskaitomybės vertinimą.

Ministerija po ataskaitos projekto pateikimo įvykdė jame nurodytas rekomendacijas: pavaldžių įstaigų vadovams priminė, kad jie privalo užtikrinti Darbo kodekso nuostatų laikymąsi (dėl darbo trukmės ir pan.); nurodė, kokiais teisės aktais būtina vadovautis vykdant kasos

operacijas, planuojant ir tvarkant išlaidų apskaitą, pajamų už teikiamas paslaugas ir turto nuomą apskaitą; įpareigojo pavaldžias įstaigas ištaisyti nustatytas klaidas.

Ministerija vykdė rekomendacijas dėl faktinių išlaidų apskaitos, pareikalaudama iš pavedimų gavėjų tinkamai atsiskaityti už panaudotas lėšas, ėmėsi priemonių, kad pavaldžių įstaigų finansinės ataskaitos būtų teisingos. Priimtos priemonės įgyvendinant rekomendacijas buvo nepakankamos, nes ne visos klaidos, turėjusios įtakos finansinių ataskaitų teisingumui ir biudžeto asignavimų naudojimui, buvo ištaisytos, todėl, atsižvelgdami į ataskaitoje nurodytus dalykus ir ištaisytas klaidas po ataskaitos projekto pateikimo, rekomenduojame:

- pareikalauti iš pavedimų gavėjų, gavusių pavedimų lėšas iš ministerijos ir pavaldžių įstaigų, pateikti išlaidas pateisinančius dokumentus, siekiant įsitikinti, kad lėšos panaudotos pagal paskirtį (ataskaitos 1.1.1 d., 6–8 psl.);
- organizuoti ministerijos ir pavaldžių įstaigų sąmatų tikslinimą, atsižvelgiant į realų išlaidų poreikį, lėšas naudoti pagal patvirtintą sąmatą ir tinkamai apskaityti, laikantis pasikeitusios išlaidų ekonominės klasifikacijos (ataskaitos 1.1.2 d., 8–12 psl.);
- įpareigoti pavaldžias įstaigas ištaisyti nustatytas klaidas turto, atsargų, piniginių lėšų, pajamų, atsiskaitymų, išlaidų ir kitose sąskaitose ir, surinkus papildomą informaciją, įvertinti pavaldžių įstaigų balanso sąskaitų likučių perkėlimą į naująjį sąskaitų planą pagal Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartus (ataskaitos 1.2 d.);
- parengti informacinę medžiagą pavaldžioms įstaigoms, nurodant, kokios pajamos turi būti priskiriamos pajamoms už teikiamas paslaugas ir pervedamos į biudžetą, kaip vadovaujantis teisės aktais turi būti atliekamos ir informinamos operacijos grynaisiais pinigais, atsiskaitymai su atskaitingais asmenimis, kelti pavaldžių įstaigų apskaitos darbuotojų kvalifikaciją bei teikti jiems kitą pagalbą, tvarkant apskaitą pagal VSAFAS;
- pavaldžioms įstaigoms, 2009 m. biudžeto lėšas panaudojusioms ateinančių laikotarpių išlaidoms dengti, sumažinti 2010 m. skirtus valstybės biudžeto asignavimus (ataskaitos 2 d., 24–25 psl.);
- įpareigoti pavaldžias įstaigas grąžinti į valstybės biudžetą darbo užmokestį, išmokėtą nesivadovaujant teisės aktų reikalavimais (ataskaitos 2 d., 25–26 psl.);
- užtikrinti, kad biudžeto asignavimai nebūtų naudojami pavaldžių įstaigų darbuotojų pašalpoms ir kitoms išmokoms, nenumatytomis darbo užmokestį reglamentuojančiuose teisės aktuose, mokėti (ataskaitos 4.1 d., 32 psl.);
- nustatyti pavaldžioms įstaigoms informacijos apie rekomendacijų įvykdymą pateikimo terminus ir stebėti pateiktą valstybinio audito rekomendacijų įgyvendinimą.

Esant sunkiai ekonominei situacijai siūlytume ieškoti galimybių, kad pavaldžiose įstaigose būtų taupiau naudojami biudžeto asignavimai, skirti transporto išlaikymui, mobiliems telefonams ar kitoms reikmėms, imtis priemonių, kad pavaldžios įstaigos neprisiimtų nepagrįstų išpareigojimų, neturėdamos tam skirtų asignavimų. Taip pat rekomenduotume įvertinti lėšų skyrimo Švietimo aprūpinimo centrui mokyklinės dokumentacijos leidybai tikslingumą (ataskaitos 4.2 d., 34 psl.).

Dėkojame Švietimo ir mokslo ministerijos ir pavaldžių įstaigų darbuotojams už bendradarbiavimą ir pagalbą atliekant 2009 m. finansinį (teisėtumo) auditą.

5-ojo audito departamento direktorė

Daiva Bakutienė

5-ojo audito departamento vyriausioji valstybinė auditorė

Eglė Merkininkienė

PRIEDAI

Valstybinio audito ataskaitos
„Dėl Lietuvos Respublikos Švietimo ir
mokslo ministerijoje atlikto finansinio
(teisėtumo) audito rezultatų“ 1 priedas

1 lentelė. Raštai Švietimo ir mokslo ministerijai ir pavaldžioms įstaigoms

Eil. Nr.	Įstaiga	Antraštė	Registracijos data	Dokumento numeris
1.	Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija	Dėl valstybės biudžeto asignavimų 2010 metams išlaidų poreikio planavimo	2009-10-02	S-(50-1.10.1)-2121
2.	Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija	Dėl audito metu nustatytų pastebėjimų	2009-11-06	S-(50-1.10.1)-2352
3.	Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija	Dėl audito metu nustatytų dalykų	2009-12-15	S-(50-1.10.1)-2631
4.	Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija	Dėl audito metu nustatytų dalykų	2009-05-03	S-(50-1183)-884
5.	Vilniaus vidurinė mokykla „Lietuvių namai“	Dėl audito metu nustatytų dalykų	2009-12-14	S-(50-1.11)-2602
6.	Profesinio mokymo metodikos centras	Dėl audito metu nustatytų dalykų	2009-12-14	S-(50-1.11)-2591
7.	Mokslo ir studijų stebėsenos ir analizės centras	Dėl audito metu nustatytų pastebėjimų	2009-12-15	S-(50-1.11)-2618
8.	Utenos kolegija	Dėl audito metu nustatytų dalykų	2009-12-14	S-(50-1.11)-2598
9.	Studijų kokybės vertinimo centras	Dėl audito metu nustatytų dalykų	2009-12-14	S-(50-1.11)-2605
10.	Vilniaus geležinkelio transporto ir verslo paslaugų mokykla	Dėl audito metu nustatytų pastebėjimų	2009-12-08	S-(50-1.11)-2552
11.	Nacionalinė mokyklų vertinimo agentūra	Dėl audito metu nustatytų dalykų	2009-12-14	S-(50-1.11)-2604
12.	Vilniaus technologijų ir dizaino kolegija	Dėl audito metu nustatytų dalykų	2009-12-14	S-(50-1.11)-2592
13.	Kauno kolegija	Dėl audito metu nustatytų dalykų	2009-12-09	S-(50-1.11)-2570
14.	Vilniaus kolegija	Dėl audito metu nustatytų dalykų	2010-03-19	S-(50-1183)-418
15.	Nacionalinis egzaminų centras	Dėl audito metu nustatytų dalykų	2010-03-19	S-(50-1183)-417
16.	Ugdymo plėtotės centras	Dėl audito metu nustatytų dalykų	2010-03-19	S-(50-1183)-416
17.	Švietimo aprūpinimo centras	Dėl audito metu nustatytų dalykų	2010-04-08	S-(50-1183)-604
18.	Dieveniškų technologijų ir verslo mokykla	Dėl audito metu nustatytų dalykų	2010-04-08	S-(50-1183)-607
19.	Lietuvos jaunųjų gamtininkų centras	Dėl audito metu nustatytų dalykų	2010-04-08	S-(50-1183)-603
20.	Varėnos technologijos ir verslo mokykla	Dėl audito metu nustatytų dalykų	2010-04-15	S-(50-1183)-668
21.	Vilkijos žemės ūkio mokykla	Dėl audito metu nustatytų dalykų	2010-04-14	S-(50-1183)-652
22.	Vilniaus kurčiųjų ir neprisigirdinčiųjų reabilitacinis profesinio mokymo centras	Dėl audito metu nustatytų dalykų	2010-04-21	S-(50-1183)-726
23.	Lietuvos jaunimo turizmo centras	Dėl audito metu nustatytų dalykų	2010-04-22	S-(50-1183)-747
24.	Lietuvos mokinių ir studentų sporto centras	Dėl audito metu nustatytų dalykų	2010-04-22	S-(50-1183)-748

2 lentelė. Nustatyti kasinių ir faktinių išlaidų apskaitos neatitikimai

Eil. Nr.	Nustatytos klaidos ir neatitikimai	Kasinės išlaidos (Tūkst. Lt)			Faktinės išlaidos (Tūkst. Lt)		
		Padidinta	Sumažinta	Negalime patvirtinti	Padidinta	Sumažinta	Negalime patvirtinti
1	<p>Nurodė faktines išlaidas, nepagrįstas apskaitos dokumentais Švietimo ir mokslo ministerija Lietuvos jaunimo turizmo centras</p> <p>Nurodė faktines išlaidas, pagrįstas netinkamais ar neišsamiais apskaitos dokumentais Švietimo ir mokslo ministerija Lietuvos jaunimo turizmo centras Švietimo aprūpinimo centras</p>						128,5 885,7 2956 1300,5 252,8
2	<p>Ministerija neteisingai naudojo asignavimus, skirtus darbo užmokesčiui (2.1.1.1.1 str.) ir socialiniam draudimui (2.1.2.1.1 str.) Ne įstaigos darbuotojų darbo užmokesčiui, egzaminų komisijų narių darbo apmokėjimui (kiti išlaidų straipsniai)</p>	3965,4 1225,8	5191,2		3965,4 1225,8	5191,2	
3	<p>Ministerija neteisingai naudojo asignavimus, skirtus pervesti nepavaldžioms biudžetinėms įstaigoms ir kitiems subjektams (2.2.1.1.1.31 str.)</p> <p>Skirdama Lietuvos jaunimo turizmo centrui kitų einamųjų tikslų (2.8.1.1.1.2 str.) išlaidoms dengti</p> <p>Pervedama studentų atstovybių, kitų jaunimo organizacijų renginiams finansuoti, t.y. kitų einamųjų tikslų (2.8.1.1.1.2 str.) išlaidoms dengti</p> <p>Kitų paslaugų pirkimo išlaidoms (2.2.1.1.1.30 str.)</p>	4072	3479		4072	3479	
4	<p>Neteisingai naudojo pavedimų lėšoms skirtus asignavimus (2.2.1.1.1.31 str.) Darbo užmokesčio ir soc. draudimo įmokų išlaidoms (2.1.1. str.) Komandiruočių išlaidoms (2.2.1.1.1.11 str.) Nacionalinis egzaminų centras</p>	5,9	5,3 0,6		5,9	5,3 0,6	
5	<p>Neteisingai naudojo asignavimus, skirtus darbo užmokesčiui (2.1.1.1.1 str.) ir socialiniam draudimui (2.1.2.1.1.1 str.) Ne įstaigos darbuotojų darbo užmokesčiui mokėti pagal paslaugų sutartis su įvairiomis švietimo ir sveikatos priežiūros įstaigomis, Vilniaus prekybos, pramonės ir amatų rūmais, kitas paslaugų ir autorines sutartis (2.2.1.1.1.30 str.) Vilniaus kolegija Varėnos technologijos ir verslo mokykla Vilniaus kurčiųjų ir neprisigirdinčiųjų reabilitacinis profesinio mokymo centras</p>	297,8 81,7	345,4 12,1 0,8		297,8 81,7	345,4 12,1 0,8	

Eil. Nr.	Nustatytos klaidos ir neatitikimai	Kasinės išlaidos (Tūkst. Lt)			Faktinės išlaidos (Tūkst. Lt)		
		Padidinta	Sumažinta	Negalime patvirtinti	Padidinta	Sumažinta	Negalime patvirtinti
	<i>Socialinės paramos išlaidoms (2.7.3 str.) dengti</i> Lietuvos mokinių ir studentų sporto centras Vilkijos žemės ūkio mokykla		4,4 16,8			4,4 16,8	
6	<i>Neteisingai naudojo socialinės paramos išlaidoms skirtus asignavimus (2.7.3 str.)</i> <i>Darbuotojų darbo užmokesčio išlaidoms dengti (2.1.1.1.1 str.)</i> Varėnos technologijos ir verslo mokykla Lietuvos jaunųjų gamtininkų centras <i>Socialinio draudimo įmokų išlaidoms dengti (2.1.2.1.1 str.)</i> Lietuvos jaunųjų gamtininkų centras	12,3	0,4 9,1 2,8		12,3	0,4 9,1 2,8	
7	<i>Neteisingai naudojo asignavimus, skirtus kitoms paslaugoms (2.2.1.1.30 str.):</i> <i>Samdomų ekspertų, konsultantų apmokėjimo išlaidoms dengti (2.2.1.1.17 str.)</i> Ugdymo plėtotės centras Vilniaus kolegija <i>Ilgalaikio materialiojo turto einamojo remonto išlaidoms (2.2.1.1.15 str.)</i> Vilniaus kolegija <i>Įstaigos darbuotojų komandiruočių išlaidoms (2.2.1.1.11 str.)</i> Lietuvos mokinių ir studentų sporto centras <i>Spaudinių išlaidoms (2.2.1.1.8 str.)</i> Lietuvos mokinių ir studentų sporto centras <i>Kitų prekių (prizų, trofėjų ir pan.) išlaidoms (2.2.1.1.10 str.)</i> Lietuvos mokinių ir studentų sporto centras <i>Socialinės paramos išlaidoms (2.7.3 str.) dengti</i> Vilniaus kurčiųjų ir nepagirindinčiųjų reabilitacinis profesinio mokymo centras	126,4	36 17,6 27,9 19,1 0,7 25,1	74 1	125,7	36 17,6 27,9 19,1 25,1	81,1 1
8	<i>Neteisingai naudojo ilgalaikio turto einamajam remontui skirtus asignavimus (2.2.1.1.15 str.)</i> <i>Ilgalaikio turto kūrimo ir įsigijimo (bendrabučio rekonstrukcijos) išlaidoms (3.1.1. str.)</i> Vilniaus kolegija	419,1	419,1		419,1	419,1	
9	<i>Neteisingai naudojo kvalifikacijos kėlimui skirtus asignavimus (2.2.1.1.16 str.)</i> <i>Soc. draudimo įmokų išlaidoms (2.1.1. str.)</i> Lietuvos mokinių ir studentų sporto centras	0,5	0,5		0,5	0,5	

Eil. Nr.	Nustatytos klaidos ir neatitikimai	Kasinės išlaidos (Tūkst. Lt)			Faktinės išlaidos (Tūkst. Lt)		
		Padidinta	Sumažinta	Negalime patvirtinti	Padidinta	Sumažinta	Negalime patvirtinti
10	Vilniaus kurčiųjų ir neprigirdinčiųjų reabilitacinis profesinio mokymo centras dalį asignavimų panaudojo ir išlaidas apskaitė nepatikslinęs asignavimų sąmatos, atsižvelgiant į realų išlaidų poreikį Mityba (2.2.1.1.1.1 str.) Medikamentai (2.2.1.1.1.2 str.) Transporto išlaikymas (2.2.1.1.1.6 str.) Apranga ir patalynė (2.2.1.1.1.7 str.) Spaudiniai (2.2.1.1.1.8 str.) Komandiruotės (2.2.1.1.1.11 str.) Kvalifikacijos kėlimas (2.2.1.1.1.16 str.) Darbo užmokestis (2.1.1.1.1.1 str.) Šildymas (2.2.1.1.1.3 str.) Elektros energija (2.2.1.1.1.4 str.) Ryšių paslaugos (2.2.1.1.1.5 str.) Vandentiekis ir kanalizacija (2.2.1.1.1.13 str.) Ilgalaikio materialiojo turto einamasis remontas (2.2.1.1.1.15 str.) Kitos paslaugos (2.2.1.1.1.30 str.) Darbdavių socialinė parama (2.7.3 str.)	148,4 0,7 0,7 0,4 2,1 1,2 0,8	8,2 8,6 19,7 6,9 20,5 55 34,7 0,6				
11	Lietuvos jaunųjų gamtininkų centras kasinių ir faktinių išlaidų apskaitą tvarkė ne pagal vykdomas programas ir visus išlaidų ekonominės klasifikacijos straipsnius, išlaidų straipsnių duomenys nesutapo įstaigos faktinių išlaidų apskaitos registre ir F2, darbdavio socialinės paramos faktinės išlaidos nesutapo darbo užmokesčio priskaitymo žiniaraščiuose ir F2			1465,7			501,8
	Vilkijos žemės ūkio mokykla kasinių ir faktinių išlaidų apskaitą tvarkė ne pagal vykdomas programas ir visus išlaidų ekonominės klasifikacijos straipsnius, atliko kasinių ir faktinių išlaidų koregavimus, nepagrįstus patvirtinančiais dokumentais, o F2 socialinio draudimo įmokų straipsnio faktines išlaidas nurodė mažesnes negu darbo užmokesčio žiniaraščiuose priskaičiuotos socialinio draudimo įmokos			2225,8	52,8		792,2
	Dieveniškų technologijų ir verslo mokykla F2 nurodė kai kurių straipsnių išlaidas, nesutampančias su kasinių ir faktinių išlaidų apskaitos registru duomenimis, dalies patirtų ryšių paslaugų ir darbdavio socialinės paramos išlaidų neapskaitė atitinkamuose išlaidų straipsniuose, vedė nepakankamai informatyvius kasinių ir faktinių išlaidų apskaitos registrus			28			72

Eil. Nr.	Nustatytos klaidos ir neatitikimai	Kasinės išlaidos (Tūkst. Lt)			Faktinės išlaidos (Tūkst. Lt)		
		Padidinta	Sumažinta	Negalime patvirtinti	Padidinta	Sumažinta	Negalime patvirtinti
	Vilniaus kurčiųjų ir neprigirdinčiųjų reabilitacinis profesinio mokymo centras <i>netinkamai tvarkė išlaidų apskaitą, nes specialiosios programos kasinių ir faktinių išlaidų suma ir atskirų ekonominės klasifikacijos straipsnių kasinės ir faktinės išlaidos, nurodytos kasinių ir faktinių išlaidų apskaitos registre, nesutapo su F2 duomenimis</i>			51			51
12	<i>Pavaldžios įstaigos avansu apmokėjo socialinio draudimo įmokas, gyventojų pajamų mokestį, komunalines ir kitas paslaugas, mokėjimų nepagrindę apskaitos dokumentais ir netinkamai nurodė ateinančių metų išlaidas</i>	79,4					

3 lentelė. Netinkamos kasinių ir faktinių išlaidų apskaitos pavaldžiose įstaigose suvestinė

	Išlaidų straipsniai	Kasinės išlaidos		Faktinės išlaidos	
		Padidinta	Sumažinta	Padidinta	Sumažinta
2.1.	Darbo užmokestis ir socialinis draudimas	358,5	0	366,7	0
2.1.1.1.1.1	Darbo užmokestis	280,1		288,3	
2.1.2.1.1.1	Socialinio draudimo įmokos	78,4		78,4	
2.2.	Prekių ir paslaugų naudojimas	95,3		86,4	
		489,1	393,8	391,7	305,3
2.2.1.1.1.1	Mityba	148,4			
2.2.1.1.1.2	Medikamentai	0,7			
2.2.1.1.1.3	Šildymas		8,6		
2.2.1.1.1.4	Elektros energija		19,7		
2.2.1.1.1.5	Ryšių paslaugos		6,9		
2.2.1.1.1.6	Transporto išlaikymas	0,7			
2.2.1.1.1.7	Apranga ir patalynė	0,4			
2.2.1.1.1.8	Spaudiniai	1,4			
2.2.1.1.1.11	Komandiruotės		17,9		19,1
2.2.1.1.1.13	Vandentiekis ir kanalizacija		20,5		
2.2.1.1.1.15	Ilgalaikio materialiojo turto einamasis remontas	336,2		391,2	
2.2.1.1.1.16	Kvalifikacijos kėlimas	1,3		0,5	
2.2.1.1.1.17	Apmokėjimas samdomiems ekspertams, konsultantams		53,6		53,6
2.2.1.1.1.30	Kitos paslaugos		266,6		232,6
2.7.	Socialinės išmokos (pašalpos)	0	34,6	0	34
2.7.3.1.1.1	Darbdavių soc. parama		34,6		34
3.1.	Materialiojo ir nematerialiojo turto įsigijimo išlaidos	0	419,1	0	419,1
3.1.1.2.1.1	Gyvenamieji namai		419,1		419,1

4 lentelė. Išlaidų sąmatų vykdymo 2009-12-31 balanse nustatyti neatitikimai, turėję įtakos finansinėms ataskaitoms

	KTK	KVK	LAJM	MK	UK	ŽK	APRC	AŽŪM	BŽŪM	KBPVM	KMPM	KRM	KTDM	KPRC
Aktyvas														
Ilgalaikis materialusis turtas (010-019)														
Atsargos (060)														
Trumpalaikis turtas (070)														
Biudžetinių lėšų sąskaitos (090-100)														
Pavedimų lėšos (110)							19,1	-2,9	-32,2	-12,7	6,3			
Lėšos, gautos už prekes ir paslaugas (111)							2,9	7,9			-6,3			9,6
Kitos lėšos (112)							-19,1	-7,9	32,2	12,7				-9,6
Kitos lėšos kasoje (122)														
Atsiskaitymai su atskaitingais asmenimis (160)														
Atsiskaitymai už trūkumus (170)														
Atsiskaitymai už socialinio draudimo įmokas (171)														
Atsiskaitymai su biudžetu (173)														
Atsiskaitymai už pavedimų lėšas (176)														
Atsiskaitymai su kitais debitoriais ir kreditoriais (178)										53,9		10,2		
Išlaidos iš biudžeto (200)														
Paskirstytinos išlaidos (210)														
Pavedimų lėšų išlaidos (214)										-53,9		-10,2		
Pasyvas														
Finansavimas iš biudžeto (230)														
Finansavimas iš kitų šaltinių (232)														
Ilgalaikio materialiojo turto nusidėvėjimas (020)														
Ilgalaikio turto fondas (250)														
Trumpalaikio materialiojo turto fondas (260)														
Biudžetinių įstaigų pajamas (400)	3,1	36,4	1,2	24,5	278,9	244,2	37,1	8					28,2	
Kompensuoti nuompinigiai (410)														
Atsiskaitymai su atskaitingais asmenimis (160)														
Atsiskaitymai už socialinio draudimo įmokas (171)														
Tiksliniai atsiskaitymai (172)														
Atsiskaitymai su biudžetu (173)													-14,4	
Atsiskaitymai už pavedimų lėšas (176)									10,1	3,4				
Atsiskaitymai su deponentais (177)														
Atsiskaitymai su kitais debitoriais ir kreditoriais (178)	-3,1	-36,4	-1,2	-24,5	-278,9	-244,2	-37,1	-8						
Atsiskaitymai su darbuotojais (180)														
Neaišku, kokiose dar sąskaitose klaidingi likučiai														

	KSPVM	KTM	PRTM	PPVM	SŽŪM	STVM	ŠPRC	SŽŪM	ŠVPRC	TPRC	VBŽŪM	VKPM	VDPRC	VAVM
Aktyvas														
Ilgalaikis materialusis turtas (010-019)														
Atsargos (060)														
Trumpalaikis turtas (070)														
Biudžetinių lėšų sąskaitos (090-100)														
Pavedimų lėšos (110)	-99,9		-71,2					-18,6		-5,1				
Lėšos, gautos už prekes ir paslaugas (111)					-4,8					-10,1				-101,6
Kitos lėšos (112)	99,9		71,2		4,8			18,6		15,2				101,6
Kitos lėšos kasoje (122)														
Atsiskaitymai su atskaitingais asmenimis (160)														
Atsiskaitymai už trūkumus (170)														
Atsiskaitymai už socialinio draudimo įmokas (171)														
Atsiskaitymai su biudžetu (173)														
Atsiskaitymai už pavedimų lėšas (176)												2,8	17,9	
Atsiskaitymai su kitais debitoriais ir kreditoriais (178)														
Išlaidos iš biudžeto (200)														
Paskirstytinos išlaidos (210)					37									
Pavedimų lėšų išlaidos (214)												-2,8	-17,9	
Pasyvas														
Finansavimas iš biudžeto (230)									5,6					
Finansavimas iš kitų šaltinių (232)							-119,6							
Ilgalaikio materialiojo turto nusidėvėjimas (020)														
Ilgalaikio turto fondas (250)														
Trumpalaikio materialiojo turto fondas (260)														
Biudžetinių įstaigų pajamas (400)	18	1,9				43,2		13,5			70,2			33,4
Kompensuoti nuompinigiai (410)														-101,6
Atsiskaitymai su atskaitingais asmenimis (160)														
Atsiskaitymai už socialinio draudimo įmokas (171)					8,8									
Tiksliniai atsiskaitymai (172)														
Atsiskaitymai su biudžetu (173)														
Atsiskaitymai už pavedimų lėšas (176)								119,6						
Atsiskaitymai su deponentais (177)														
Atsiskaitymai su kitais debitoriais ir kreditoriais (178)	-18	-1,9					-1		-5,6					-33,4
Atsiskaitymai su darbuotojais (180)					28,2									
Neaišku, kokiose dar sąskaitose klaidingi likučiai														

	VTŽŪM	VTPVM	VTPMC	LKNUC	LVJC	LMITKC	LMSSC	UPC	LJGC	VTVM	ŠAC		
Aktyvas													
Ilgalaikis materialusis turtas (010-019)							29,7		-5,3	3,4	-4,3	-17,6	
Atsargos (060)							-1,7		-13,7				
Trumpalaikis turtas (070)							1,7		19	3,9		14,5	
Biudžetinių lėšų sąskaitos (090-100)										-0,3			
Pavedimų lėšos (110)		-2,7	3,5				-299,3	-9,8				63,3	
Lėšos, gautos už prekes ir paslaugas (111)												-63,3	10,5
Kitos lėšos (112)		2,7	-3,5				299,3	9,8		0,3		-10,5	
Kitos lėšos kasoje (122)													
Atsiskaitymai su atskaitingais asmenimis (160)									-0,8				
Atsiskaitymai už trūkumus (170)										-1,4			
Atsiskaitymai už socialinio draudimo įmokas (171)										-0,6			
Atsiskaitymai su biudžetu (173)				16,9									
Atsiskaitymai už pavedimų lėšas (176)													
Atsiskaitymai su kitais debitoriais ir kreditoriais (178)	21,6	35,6											
Išlaidos iš biudžeto (200)												-2,5	
Paskirstytinos išlaidos (210)										-10,1			
Pavedimų lėšų išlaidos (214)		-35,6											
Pasyvas													
Finansavimas iš biudžeto (230)							-1,7	4,3	-13,7	-7,7	-10,1	-6,2	
Finansavimas iš kitų šaltinių (232)									1,4				
Ilgalaikio materialiojo turto nusidėvėjimas (020)							4,2						
Ilgalaikio turto fondas (250)							25,5		-5,3	3,4	-0,4	-3,9	
Trumpalaikio materialiojo turto fondas (260)							1,7		19	3,9		14,5	
Biudžetinių įstaigų pajamas (400)	31,4			16,9	26	1,3				153,4		n 27,3	
Kompensuoti nuompinigiai (410)													
Atsiskaitymai su atskaitingais asmenimis (160)									-0,8				
Atsiskaitymai už socialinio draudimo įmokas (171)													
Tiksliniai atsiskaitymai (172)													
Atsiskaitymai su biudžetu (173)										-1,4		-1,8	
Atsiskaitymai už pavedimų lėšas (176)									-1,4				
Atsiskaitymai su deponentais (177)													
Atsiskaitymai su kitais debitoriais ir kreditoriais (178)					-26	-1,3				-1,5			
Atsiskaitymai su darbuotojais (180)													
Neaišku, kokiose dar sąskaitose klaidingi likučiai										79,7			

	DTVM	VŽŪM	VIKO	VKPMC	LJTC	Iš viso, tūkst. Lt	Negalime patvirtinti
Aktyvas							
Ilgalaikis materialusis turtas (010-019)	-11,1	-58,5	-497,1		-17,1	-577,9	
Atsargos (060)	-3	n 48,8			0,7	-17,7	48,8
Trumpalaikis turtas (070)	11,1	8	-2,4		16,4	72,2	
Biudžetinių lėšų sąskaitos (090-100)					-18,5	-18,8	
Pavedimų lėšos (110)	-4,1		-8			-474,3	
Lėšos, gautos už prekes ir paslaugas (111)						-155,2	
Kitos lėšos (112)	4,1		8			629,8	
Kitos lėšos kasoje (122)			-0,7			-0,7	
Atsiskaitymai su atskaitingais asmenimis (160)					-0,1	-0,9	
Atsiskaitymai už trūkumus (170)		-26,1				-27,5	
Atsiskaitymai už socialinio draudimo įmokas (171)						-0,6	
Atsiskaitymai su biudžetu (173)				n 1,7		16,9	1,7
Atsiskaitymai už pavedimų lėšas (176)						20,7	
Atsiskaitymai su kitais debitoriais ir kreditoriais (178)				n 19,7	14,3	135,6	19,7
Išlaidos iš biudžeto (200)		26,1	277,3	33,8		334,7	
Paskirstytinos išlaidos (210)						26,9	
Pavedimų lėšų išlaidos (214)						-120,4	
Pasyvas							
Finansavimas iš biudžeto (230)	-10	n 27		43,6	-18,5	19,8	5,4
Finansavimas iš kitų šaltinių (232)		23,8					-94,4
Ilgalaikio materialiojo turto nusidėvėjimas (020)	-11,1	-58,5		13,6	-0,7		12,9
Ilgalaikio turto fondas (250)			-497,1	-13,6	0,7	-17,1	-577,9
Trumpalaikio materialiojo turto fondas (260)	11,1	8	-2,4			16,4	72,2
Biudžetinių įstaigų pajamas (400)	14,3	n 46,1	217,3	-29,8	-6,3	14,8	1281,1
Kompensuoti nuompinigiai (410)							-101,6
Atsiskaitymai su atskaitingais asmenimis (160)					-0,1	-0,9	
Atsiskaitymai už socialinio draudimo įmokas (171)						8,8	
Tiksliniai atsiskaitymai (172)			60				60
Atsiskaitymai su biudžetu (173)		-14,2		n 56,7			-31,8
Atsiskaitymai už pavedimų lėšas (176)		-23,8					107,9
Atsiskaitymai su deponentais (177)		14,2					14,2
Atsiskaitymai su kitais debitoriais ir kreditoriais (178)				n 6,8	-3,3	-0,5	-725,9
Atsiskaitymai su darbuotojais (180)							28,2
Neaišku, kokiose dar sąskaitose klaidingi likučiai	3,4			21,7	1,5		106,3

ŽYMĖJIMAI:

„-“ – likutis šia suma nurodytas mažesnis,
 „n“ – negalime patvirtinti šio likučio teisingumo

5 lentelė. Trumpiniai

KTK	Kauno technikos kolegija
KVK	Klaipėdos valstybinė kolegija
LAJM	Lietuvos aukštoji jūreivystės mokykla
MK	Marijampolės kolegija
UK	Utenos kolegija
ŽK	Žemaitijos kolegija
APRC	Alytaus profesinio rengimo centras
AŽŪM	Aukštadvario žemės ūkio mokykla
BŽŪM	Bukiškių žemės ūkio mokykla
KBPVM	Kauno buitinių paslaugų ir verslo mokykla
KMPM	Kauno maisto pramonės mokykla
KRM	Kauno ryšininkų mokykla
KTDM	Kauno taikomosios dailės mokykla
KPRC	Kėdainių profesinio rengimo centras
KSPVM	Klaipėdos siuvimo ir paslaugų verslo mokykla
KTM	Klaipėdos turizmo mokykla
PRTM	Panevėžio M. Rimkevičaitės technologinė mokykla
PPVM	Panevėžio prekybos ir paslaugų verslo mokykla
SŽŪM	Simno žemės ūkio mokykla
STVM	Smalininkų technologijų ir verslo mokykla
ŠPRC	Šiaulių profesinio rengimo centras
ŠŽŪM	Šilutės žemės ūkio mokykla
ŠVPRC	Švenčionių profesinio rengimo centras
TPRC	Tauragės profesinio rengimo centras
VBŽŪM	Vabalninko žemės ūkio mokykla
VKPM	Vilniaus komunalinių paslaugų mokykla
VDPRC	Vilniaus paslaugų verslo darbuotojų profesinio rengimo centras
VAVM	Vilniaus automechanikos ir verslo mokykla
VTŽŪM	Vilniaus technologijų, verslo ir žemės ūkio mokykla
VTPVM	Vilniaus turizmo ir prekybos verslo mokykla
VTPMC	Visagino technologijų ir verslo profesinio mokymo centras
LKNUC	Lietuvos kurčiųjų ir neprisigirdinčiųjų ugdymo centras
LVJC	Lietuvos vaikų ir jaunimo centras
LMITKC	Lietuvos mokinių informavimo ir techninės kūrybos centras
LMSSC	Lietuvos mokinių ir studentų sporto centras
LJGC	Lietuvos jaunųjų gamtininkų centras
VTVM	Varėnos technologijos ir verslo mokykla
ŠAC	Švietimo aprūpinimo centras
DTVM	Dieveniškų technologijų ir verslo mokykla
VŽŪM	Vilkijos žemės ūkio mokykla
VIKO	Vilniaus kolegija
VKPMC	Vilniaus kurčiųjų ir neprisigirdinčiųjų reabilitacinis profesinio
LJTC	Lietuvos jaunimo turizmo centras

Valstybinio audito ataskaitos
„Dėl Lietuvos Respublikos Švietimo ir
mokslo ministerijoje atlikto finansinio
(teisėtumo) audito rezultatų“ 2 priedas

Rekomendacijų įgyvendinimo planas

Eil. Nr.	Rekomendacija	Tolesni veiksmai ³¹	Rekomendacijos įvykdymo terminas (data) ³²
1.	Pareikalauti iš pavedimų gavėjų, gavusių pavedimų lėšas iš ministerijos ir pavaldžių įstaigų, pateikti išlaidas pateisinančius dokumentus, siekiant įsitikinti, kad lėšos panaudotos pagal paskirtį.	Ministerija ir pavaldžios įstaigos pareikalavo, kad pavedimų gavėjai tinkamai atsiskaitytų už panaudotas lėšas ir pagrįstų patirtas išlaidas. Gautų išlaidas pagrindžiančius dokumentų (patikslintų pavedimų vykdymo ataskaitu) bendra suma 4024,2 tūkst. litų. Likusi ataskaitų dalis bus patikslinta artimiausiu metu.	2010 m. II ketv.
2.	Organizuoti ministerijos ir pavaldžių įstaigų sąmatų tikslinimą, atsižvelgiant į realų išlaidų poreikį, lėšas naudoti pagal patvirtintą sąmatą ir tinkamai apskaityti, laikantis pasikeitusios išlaidų ekonominės klasifikacijos.	Sąmatų tikslinimas (Ministerijos ir pavaldžių įstaigų) atliekamas pildant keitimo pažymą t. y. teisės aktų nustatyta tvarka bei atsižvelgus į realų poreikį pastoviai. Išlaidų apskaita vykdoma pagal išlaidas pateisinančius dokumentus bei patikslintas sąmatas.	Nuolat
3.	Įpareigoti pavaldžias įstaigas ištaisyti nustatytas klaidas turto, atsargų, piniginių lėšų, pajamų, atsiskaitymų, išlaidų ir kitose sąskaitose bei, surinkus papildomą informaciją, įvertinti pavaldžių įstaigų balanso sąskaitų likučių perkėlimą į naująjį sąskaitų planą pagal viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartus.	1. Pavaldžios įstaigos įpareigos ištaisyti audito metu apskaitoje nustatytas klaidas ir netikslumus ir apie tai informuoti Ministeriją (2010-05-06 raštas Nr. SR-75-06-17). Jų pažymos apie rekomendacijų įgyvendinimą pateiktos Ministerijai. 2. Atlikti pavaldžių įstaigų balanso sąskaitų likučių perkėlimą į naująjį sąskaitų planą pagal viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartus įvertinimą.	Įvykdyta 2010 m. II-III ketv.
4.	Parengti informacinę medžiagą pavaldžioms įstaigoms, nurodant, kokios pajamos turi būti priskiriamos pajamoms už teikiamas paslaugas ir pervedamos į biudžetą, kaip vadovaujantis teisės aktais turi būti atliekamos ir įforminamos operacijos gryniaisiais pinigais, atsiskaitymai su	1. Pavaldžioms įstaigoms išsiųstas raštas (2010-05-13 Nr. SR-75-06-19), kuriame nurodyti taisyklės ir tvarkos nustatantys teisės aktai. 2. Ministerija, siekdama užtikrinti sėkmingą VSAFAS diegimą, 2009 m. lapkričio-gruodžio mėn.	Įvykdyta Įvykdyta 2009 m. lapkričio – gruodžio mėn.

³¹ Numatyta audituojamo subjekto.

³² Numatyta audituojamo subjekto.

	atskaitingais asmenimis, kelti pavaldžių įstaigų apskaitos darbuotojų kvalifikaciją bei teikti jiems kitą pagalbą, tvarkant apskaitą pagal VSAFAS.	organizavo keturių dienų praktinio jų taikymo kursų pavaldžių įstaigų buhalteriams (finansininkams).	
5.	Pavaldžioms įstaigoms, 2009 m. biudžeto lėšas panaudojusioms ateinančių laikotarpių išlaidoms dengti, sumažinti 2010 m. skirtus valstybės biudžeto asignavimus.	Sumažinti asignavimus pavaldžioms įstaigoms, kurios 2009 m. biudžeto lėšas panaudojo ateinančių laikotarpių išlaidoms dengti.	2010 m. II ketv.
6.	Įpareigoti pavaldžias įstaigas gražinti į valstybės biudžetą darbo užmokestį, išmokėtą nesivadovaujant teisės aktų reikalavimais.	Įstaigos įpareigtos gražinti į valstybės biudžetą neteisėtai išmokėtą darbo užmokestį. Šiuo metu gražinta 0,9 tūkst. litų.	2010 m. II ketv.
7.	Užtikrinti, kad biudžeto asignavimai nebūtų naudojami pavaldžių įstaigų darbuotojų pašalpoms ir kitoms išmokoms, nenumatytoms darbo užmokestį reglamentuojančiuose teisės aktuose, mokėti	Pavaldžioms įstaigoms išsiųstas raštas (2010-05-13 Nr. SR-75-06-19), kuriame nurodyti teisės aktai. Reglamentuojantys darbo užmokesčio mokėjimą.	Įvykdyta
8.	Nustatyti pavaldžioms įstaigoms informacijos apie rekomendacijų įvykdymą pateikimo terminus ir stebėti pateiktų valstybinio audito rekomendacijų įgyvendinimą.	1. Pavaldžios įstaigos įpareigtos ištaisyti audito metu apskaitoje nustatytas klaidas ir netikslumus ir apie tai informuoti ministeriją (2010-05-06 raštas Nr. SR-75-06-17). 2. Vykdyti pavaldžių įstaigų rekomendacijų įgyvendinimo stebėseną.	Įvykdyta 2010 m. II ketv.